

2017-03-24 09:15:20 0000

RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

**Initieel politieonderwijs Caribisch
Nederland**

Datum

maart 2017

Colofon

Afzendgegevens

Raad voor de rechtshandhaving

De Raad voor de rechtshandhaving is belast met de algemene inspectie van de organisaties van de justitiële keten op Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: BES-eilanden), Curaçao en Sint Maarten. De Raad kijkt daarbij naar de effectiviteit, de kwaliteit van de taakuitoefening en het beheer. Daarnaast is de Raad belast met de algemene inspectie van de kwaliteit en effectiviteit van de justitiële samenwerking tussen de BES-eilanden, Curaçao en Sint Maarten.¹

---

¹ Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving.

Inhoud

	Colofon - 3
	Afkortingenlijst - 7
	Voorwoord - 9
	Samenvatting, conclusie en aanbevelingen - 11
1.	Samenvatting - 11
1.1	Inleiding - 11
1.2	Aanpak en reikwijdte onderzoek - 11
1.3	Algemeen beeld - 11
1.3.1	Forse prestatie - 11
1.3.2	Verdere ontwikkeling opleiding - 11
1.3.3	Verdere professionalisering korps - 12
1.4	De opleiding C-COP nader beschouwd - 12
1.4.1	Wettelijke bepalingen - 12
1.4.2	Samenstelling opleidingsprogramma - 13
1.4.3	Ondersteuning en begeleiding studenten - 13
1.4.4	Samenstelling examen - 14
1.4.5	Examinering - 14
1.4.6	Tevredenheid afgestudeerden en hun leidinggevenden - 14
1.4.7	Kwaliteitszorgsysteem - 15
2.	Conclusie - 15
3.	Aanbevelingen - 16
1	Inleiding - 17
1.1	Aanleiding - 17
1.2	Doel van het onderzoek - 17
1.3	Vraagstelling - 17
1.4	Reikwijdte onderzoek - 18
1.5	Aanpak onderzoek - 18
1.6	Onderzoek Inspectie Veiligheid en Justitie - 18
1.7	Leeswijzer - 19
2	Onderzoeksresultaten - 21
2.1	Deelvraag 1: wettelijke bepalingen - 21
2.2	Deelvraag 2: samenstelling opleidingsprogramma - 25
2.3	Deelvraag 3: ondersteuning en begeleiding studenten - 28
2.4	Deelvraag 4: samenstelling examens - 33
2.5	Deelvraag 5: examinering - 35
2.6	Deelvraag 6: tevredenheid afgestudeerden en hun leidinggevenden - 38
2.7	Deelvraag 7: kwaliteitszorgsysteem - 41
3	Beschouwing - 45
3.1	Inleiding - 45
3.2	Forse prestatie - 45
3.3	Verdere ontwikkeling opleiding - 45
3.3.1	Afstemming met het werkveld - 45
3.3.2	Kwetsbaarheid opleiding - 45
3.3.3	Organisatie onderwijs - 45
3.3.4	Opbrengst onderwijs - 46
3.3.5	Caribische pagina Kompol - 46
3.4	Verdere professionalisering korps - 46
Bijlage 1	Achtergrondinformatie - 47

- Bijlage 2   Overzicht geïnterviewde personen - 55
- Bijlage 3   Overzicht geraadpleegde documenten - 57
- Bijlage 4   Waarderingskader - 59

Afkortingenlijst

ACOO	Afdeling Curriculum Ontwikkeling en Onderhoud (PA)
APM	Allround Politiemedewerker
BES	Bonaire, Sint Eustatius en Saba
BPM	Basis Politiemedewerker
BPZ	Basispolitiezorg
C-COP	Curriculum Caribische Operationele Politie
DGPol	Directoraat-Generaal Politie (ministerie van VenJ)
IBT	Integrale Beroepsvaardigheid Training
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
JVO	Justitieel Vierpartijenoverleg
KPA	Korps Politie Aruba
KPC	Korps Politie Curaçao
KPCN	Korps Politie Caribisch Nederland
KPSM	Korps Politie Sint Maarten
LSOP	Landelijk selectie- en opleidingsinstituut politie, Politieonderwijs- en kenniscentrum
OER	Onderwijs- en Examenregeling
OM	Openbaar ministerie
PA	Politieacademie
PKN	Politiekennisnet
PL	Projectleider politieonderwijs Caribisch Nederland
POR	Politieonderwijsraad
VenJ	Veiligheid en Justitie
SVS	Studentvolgsysteem

Voorwoord

Een politieambtenaar moet over tal van competenties beschikken. Kennis van wet- en regelgeving, sociale vaardigheden, het vermogen om in stressvolle situaties snel de juiste afwegingen te maken... Om een goede politieambtenaar te worden en te blijven, is goed politieonderwijs dan ook een absolute 'must'.

Dit rapport van de Raad voor de rechtshandhaving gaat over het initiële politieonderwijs dat de Politieacademie (PA) verzorgt voor aspiranten en zittende politieambtenaren van het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) en voor aspiranten van de Kustwacht. Voor een succesvol verloop van de opleiding is niet alleen de kwaliteit van de docenten van de PA van belang, maar evengoed die van de praktijkcoaches van het KPCN. Dit zijn slechts twee van de aspecten die in dit rapport aan bod komen.

De Raad heeft een positief beeld van de kwaliteit van het initieel politieonderwijs in Caribisch Nederland. Naar de mening van de Raad heeft dit onderwijs de afgelopen jaren bijgedragen aan de versteviging van de basis bij het KPCN. De grote uitdaging ligt nu in de verdere professionalisering van het korps, en dat in het perspectief van intensivering van de samenwerking met de andere korpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk. De PA kan daarbij een belangrijke rol vervullen.

Zoals de Raad tot nu toe steeds heeft mogen ervaren, was de medewerking van de betrokken organisaties in Caribisch Nederland weer uitstekend. Hetzelfde gold in dit onderzoek voor de medewerking van de PA. De Raad wil allen die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek daarvoor graag bedanken.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. Th.P.L. Bot, voorzitter
Mr. G.H.E. Camelia
Mr. F.E. Richards

Samenvatting, conclusie en aanbevelingen

1. Samenvatting

1.1 Inleiding

Goed politieonderwijs is een harde voorwaarde voor een professioneel politiekorps. De Raad voor de rechtshandhaving vindt de kwaliteit van het politieonderwijs dan ook een belangrijk onderwerp. In de tweede helft van 2016 heeft de Raad de kwaliteit van het initiële politieonderwijs in Caribisch Nederland onderzocht. Het initiële politieonderwijs is gericht op het verwerven van startbekwaamheid, op verschillende niveaus, in het generieke politieberoep. Omdat de Politieacademie (PA) dat onderwijs verzorgt, lag de nadruk daarbij op de PA. Maar ook de afnemer van dat onderwijs, in het bijzonder het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN), speelt een belangrijke rol bij die opleiding. De Raad heeft daarom ook onderzocht op welke wijze het KPCN die rol invult. In deze samenvatting staan de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek.

1.2 Aanpak en reikwijdte onderzoek

Voor dit onderzoek heeft de Raad eerst een documentstudie verricht en enkele oriënterende gesprekken gevoerd met medewerkers van betrokken organisaties. Vervolgens heeft de Raad interviews afgenomen van, voornamelijk, medewerkers van de PA en van het KPCN. Voor het initiële onderwijs in Caribisch Nederland heeft de PA het Curriculum-Caribische Operationele Politie (C-COP) ontwikkeld. Deze duale opleiding is in sterke mate gebaseerd op de opleiding Basis Politiemedewerker (BPM) zoals de PA die in Europees Nederland verzorgt. Omdat de Inspectie Veiligheid en Justitie die opleiding BPM in 2016 heeft doorgelicht, heeft de Raad het betreffende rapport van de Inspectie² nadrukkelijk betrokken in dit onderzoek en zich vooral geconcentreerd op het Caribische maatwerk. De PA verzorgt binnen de opleiding C-COP een tweejarig traject voor aspiranten; dit traject leidt tot het diploma basis politiemedewerker (niveau 3). Daarnaast verzorgt de PA binnen de opleiding C-COP een traject van een jaar voor zittende medewerkers van het KPCN; dit traject leidt tot het diploma allround politiemedewerker (niveau 4). Dit onderzoek van de Raad gaat over beide trajecten.

1.3 Algemeen beeld

1.3.1 Forse prestatie

De Raad stelt vast dat de PA en het KPCN, een korps in opbouw, er door middel van de opleiding C-COP in zijn geslaagd vanaf 2011 zestien aspiranten, bijna allen 'landskinderen', op te leiden tot politiemedewerker op niveau 3 en 39 zittende medewerkers bij te scholen naar niveau 4. Het gaat daarmee om ongeveer een derde van de totale bezetting van het korps. De Raad vindt dit een prestatie van formaat, van zowel de PA als van alle betrokkenen van het KPCN.

1.3.2 Verdere ontwikkeling opleiding

Het KPCN en daarmee ook de inrichting van het politieonderwijs in Caribisch Nederland kennen een korte bestaansperiode, er is soms nog sprake van pionieren en – voor wat betreft het onderwijs – van een projectmatige aanpak. Een aantal zaken is nog niet geborgd. Hieronder benoemt de Raad vijf punten van aandacht.

- a Voor het actueel houden van de opleiding is afstemming met het werkveld nodig. Die afstemming is nog niet geborgd. De plannen voorzien in een

² Rapport 'Opleiding Basis Politiemedewerker', Inspectie Veiligheid en Justitie, augustus 2016.

- programmaraad met leden uit de praktijk. Deze raad zou kunnen voorzien in de bedoelde borging, maar hij is nog niet van de grond gekomen.
- b De opleiding wordt gedragen door slechts enkele personen. In het bijzonder spelen een beleidsadviseur van het Directoraat-Generaal Politie en de projectleider (PL) van de PA een belangrijke rol. Het gebrek aan borging van hun kennis maakt de opleiding kwetsbaar. Het stelt de Raad daarom gerust dat deze PL een deel van zijn taken zal overdragen aan anderen. Dat maakt de uitvoering van de opleiding in haar geheel minder afhankelijk van hem en daarmee minder kwetsbaar.
- c De opleiding C-COP is gestart als een project. Gebleken is dat het onderwijs aanslaat en dat de scholingsvraag vanuit het korps aan de PA toeneemt. Een uitbouw van het aanbod en samenwerking met de andere landen in het Caribisch deel van het Koninkrijk lijken logisch. Daarom acht de Raad de tijd rijp om het 'Caribisch politieonderwijs' te bestendigen in de organisatie van de PA en te ontdoen van het projectmatige karakter.
- d De PA werkt aan de opzet voor een kwalitatief onderzoek naar de competenties die tijdens het initiële politieonderwijs zijn aangeleerd, maar zij heeft het effect van de opleiding C-COP tot nu toe niet onderzocht. Dergelijk onderzoek is van wezenlijk belang om erachter te komen of het onderwijs aan de verwachtingen voldoet en om het verder te ontwikkelen.
- e Al in 2011 is het voornemen kenbaar gemaakt om op Kompol, het digitale kennisnet van de PA, een 'Caribische pagina' op te nemen. Eind 2016 was deze Caribische pagina, om onduidelijke redenen, nog steeds niet gerealiseerd. De Raad betreurt dat omdat een dergelijk hulpmiddel kan bijdragen aan de professionaliteit van de korpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

1.3.3 Verdere professionalisering korps

Het KPCN is in ontwikkeling. Met de opleiding C-COP is een forse bijdrage geleverd aan het op orde krijgen van de basis. Volgens de Raad is het korps nu toe aan de volgende uitdaging, het bijscholen van de andere geledingen, waaronder het middenkader. Gezien het succes van de opleiding C-COP vertrouwt de Raad erop dat dit zal gaan lukken. Bij de bepaling van de opleidingsbehoeften en de vaststelling van het opleidingsplan voor het KPCN zal nadrukkelijk rekening moeten worden gehouden met het perspectief van vérgaande samenwerking tussen de vier korpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

1.4 De opleiding C-COP nader beschouwd

De centrale vraag van dit onderzoek is hoe het staat met de kwaliteit van het initiële politieonderwijs in Caribisch Nederland. Om deze vraag te kunnen beantwoorden, heeft de Raad de volgende zeven aspecten onderzocht:

- wettelijke bepalingen;
- samenstelling opleidingsprogramma;
- ondersteuning en begeleiding studenten;
- samenstelling examens;
- examinering;
- tevredenheid afgestudeerden en hun leidinggevenden;
- kwaliteitssystemen.

1.4.1 Wettelijke bepalingen

De Raad heeft onderzocht in hoeverre het initiële politieonderwijs in Caribisch Nederland voldoet aan de wettelijke bepalingen. Deze bepalingen staan met name

in de Wet op het LSOP en het politieonderwijs (hierna: de Wet op het LSOP).³ De korpsbeheerder van het KPCN⁴, de PA en de Kustwacht hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten die dient als de wettelijk voorgeschreven standaard onderwijsovereenkomst. Deze samenwerkingsovereenkomst bevat echter niet de voorgeschreven *afspraken over het praktische opleidingsdeel*.

De PA heeft besloten voor het onderwijs in Caribisch Nederland dezelfde *onderwijs- en examenregeling* (OER) te hanteren als in Europees Nederland. Omdat de opleiding C-COP een blauwdruk is van de Nederlandse opleiding Basis Politiemedewerker (BPM), vindt de Raad dat begrijpelijk.

Het ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ) en de PA hebben besloten de opleiding C-COP onder te brengen bij de *examencommissie en de commissie van beroep voor de examens* voor Europees Nederland. De Raad vindt ook dit besluit begrijpelijk.

De PA is vanaf 2016 ook in Caribisch Nederland gaan werken met *leerwerkovereenkomsten*, zoals voorgeschreven in de OER. Omdat zulke overeenkomsten duidelijkheid geven over rechten en plichten van studenten vindt de Raad het een goede zaak dat de PA die nu ook in Caribisch Nederland is gaan gebruiken.

In de eerdergenoemde samenwerkingsovereenkomst is voorzien in een *programmaraad* die tot taak heeft de minister te adviseren over essentiële aspecten van het politieonderwijs. Eind 2016 was die programmaraad er nog niet. Gezien zijn beoogde adviestaak betreft de Raad dat.

1.4.2 Samenstelling opleidingsprogramma

Voor het basispolitieonderwijs in het Caribisch deel van het Koninkrijk heeft het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO)⁵ competentiegerichte eindtermen vastgesteld. De werkgroep die de eindtermen heeft gedefinieerd, heeft alle taken binnen het korps zoveel mogelijk in beeld gebracht. Bovendien komen deze eindtermen overeen met de eindtermen die gelden voor de opleiding BPM die de PA verzorgt voor aspiranten van de nationale politie. De Inspectie VenJ heeft een positief oordeel gegeven over de aansluiting op de praktijk van de opleiding BPM; het betreffende onderwijsprogramma is volgens de Inspectie tot stand gekomen in samenwerking met en op basis van de beroepspraktijk. De PA is bij de ontwikkeling van de opleiding C-COP dan ook uitgegaan van een programma dat is gebaseerd op de vraag van de beroepspraktijk. Zij heeft zich ingespannen om het programma geschikt te maken voor het onderwijs in de Cariben door de modules aan te passen aan de Caribische context. Uit het onderzoek is gebleken dat de PA daar goed in is geslaagd. Voorts is gebleken dat vanuit de PA gericht wordt gestuurd op de uitvoering van het onderwijs conform het programma. Het oordeel van de Raad over het onderwijsprogramma is daarom positief. Wel is de Raad van mening dat er, zoals voor de opleiding Basis Politiemedewerker Cariben al het geval is, ook voor de opleiding Allround Politiemedewerker voor de Cariben een kwalificatiedossier zou moeten komen.

1.4.3 Ondersteuning en begeleiding studenten

Tijdens de schoolperioden zijn de docenten van de PA verantwoordelijk voor de begeleiding van de studenten. Uit het onderzoek is gebleken dat deze begeleiding

³ LSOP: Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut politie; de Wet op het LSOP en het politieonderwijs is per 1 januari 2017 vervallen. Bepalingen uit die wet staan per genoemde datum in de Politiewet 2012.

⁴ Op grond van de Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba is de minister van Veiligheid en Justitie beheerder van het KPCN.

⁵ Het JVO bestaat uit de ministers van Justitie van Aruba, van Curaçao en van Sint Maarten alsmede de minister van Veiligheid en Justitie.

uitstekend is, en dat de PA ervoor zorgt dat de docenten die elkaar opvolgen voor het verzorgen van een module overdrachtsgesprekken voeren. Daarnaast stuurt de PA op het bijhouden van het Studentvolgsysteem. De docenten zijn daardoor goed op de hoogte van de vorderingen van de studenten.

Tijdens de praktijkperioden van de aspiranten (niveau 3) zorgen twee praktijkcoaches van het KPCN voor de begeleiding. Uit het onderzoek is gebleken dat deze begeleiding prima is verlopen tijdens de opleiding die in 2014 is gestart. De Raad heeft hiervoor veel waardering omdat uit evaluaties van de eerdere opleiding naar voren was gekomen dat de begeleiding tijdens de praktijkperioden een serieus knelpunt was. Met ondersteuning van de PA heeft het korps dit knelpunt opgelost. Voor studenten die de niveau 4-opleiding volgen, is geen praktijkcoach beschikbaar. Zij kunnen eventueel terecht bij de opleidingscoördinator van het KPCN. De Raad is van mening dat het goed zou zijn ook voor deze studenten een praktijkcoach beschikbaar te stellen omdat die, anders dan de opleidingscoördinator, de inhoud van het onderwijsprogramma kent.

1.4.4 Samenstelling examen

Het examen van de opleiding C-COP is gebaseerd op dat van de opleiding BPM. De Inspectie VenJ heeft over dat examen een overwegend positief oordeel gegeven. Uit het onderzoek van de Raad is gebleken dat de PA dat examen heeft aangepast aan de Caribische context. Op de vraag of het examen geschikt is voor de Caribische omgeving, ontving de Raad uitsluitend instemmende reacties van degenen die hij daarover heeft bevraagd. De Raad oordeelt positief over de samenstelling van het examen.

1.4.5 Examinering

Voor de examinering in de Cariben kan de PA niet putten uit een pool van examinatoren: per module bevindt zich één docent in de regio en er wordt om begrijpelijke redenen niet voor gekozen om speciaal voor de examinering examinatoren in te vliegen. Hierdoor is de examinering per definitie kwetsbaar: docenten treden ook op als examinator maar zijn mogelijk minder objectief omdat zij de studenten al een module hebben meegemaakt. Bovendien wordt soms door één persoon geëxamineerd, waardoor de beoordeling persoonsafhankelijk kan zijn. De docenten die vanuit de PA worden uitgezonden om een module van de opleiding C-COP te verzorgen, hebben veel ervaring en zijn gecertificeerd als examinator. Om een zekere mate van objectiviteit te waarborgen, neemt de PL van de PA ten minste de helft van de examens af. Deze PL, die is gecertificeerd als examinator, verzorgt zelf geen C-COP-modulen. De betrokken docenten die hun eigen vak examineren, zijn zich er van bewust dat de objectiviteit daardoor in het gedrang zou kunnen komen. Om daaraan tegemoet te komen, heeft de PA het voornemen een aantal medewerkers van het KPCN op te leiden tot examinator.

Binnen de examencommissie is expertise over de examenomstandigheden in Caribisch Nederland aanwezig doordat een van de betrokken docenten tevens lid is van de examencommissie. De examencommissie is zich bewust van de kwetsbaarheden in de examinering.

Ten aanzien van de examinering heeft de PA zich ervoor ingespannen dat deze, binnen de bestaande mogelijkheden, naar behoren verloopt. De Raad onderschrijft het voornemen van de PA om medewerkers van het KPCN op te leiden tot examinator omdat de examinering daarmee minder kwetsbaar wordt.

1.4.6 Tevredenheid afgestudeerden en hun leidinggevenden

De PA heeft nog geen onderzoek bij afgestudeerden of hun leidinggevenden uitgevoerd om te achterhalen of zij van mening zijn dat de studenten de benodigde competenties hebben verworven. De PA werkt wel aan de opzet van een kwalitatief onderzoek. De PL heeft vastgesteld dat de meeste afgestudeerden zijn

doorgestroomd naar specialistische afdelingen. Hun competenties zouden daar beter tot hun recht komen.

De Raad waardeert het voornemen van de PA om kwalitatief onderzoek te gaan verrichten, maar is tegelijkertijd van mening dat de PA dat al eerder had kunnen doen. Al in 2013 hebben namelijk een lichte niveau 3- en een lichte niveau 4- studenten de opleiding C-COP afgerond.

Overigens heeft de Raad zelf een (beperkt) aantal afgestudeerden en leidinggevend bevestigd. Die bevestiging leverde een overwegend positief beeld op van de opleiding. Maar ook bleek uit die bevestiging dat er een duidelijke behoefte bestaat aan de toewijzing van mentoren aan de afgestudeerden. Verschillende medewerkers van het KPCN maar ook een officier van justitie geven aan dat de opleiding studenten de juiste competenties aanleert, maar dat kennis en vaardigheden snel verwateren zodra de afgestudeerden eenmaal werkzaam zijn in de praktijk. De waarnemend korpschef deed al tijdens het onderzoek de toezegging dat het korps zal investeren in de professionalisering van een aantal mentoren. De Raad meent dat mentoren een belangrijke rol kunnen spelen bij de begeleiding van afgestudeerden.

1.4.7 Kwaliteitszorgsysteem

De C-COP staat als opleiding nog aan de start van de ontwikkelingen op het terrein van kwaliteitszorg bij de PA. Deze opleiding is (nog) niet meegenomen in de ontwikkeling van de PA-brede tevredenheidsmetingen, en de doelstelling uit de Kwaliteitsgids om in 2016 een opleidingsdossier te hebben vastgesteld voor alle initiële en geaccrediteerde opleidingen is voor C-COP niet behaald.

Wel is geborgd dat de docenten goed voorbereid starten met de onderwijsmodules, en de PL is goed op de hoogte van wat er speelt. Bovendien worden de modules geëvalueerd, worden de uitkomsten daarvan vastgelegd en worden verbeterpunten doorgevoerd in het onderwijsprogramma.

Kennis wordt over het algemeen nog onvoldoende geborgd. De kwaliteit van de opleiding is voornamelijk afhankelijk van de professionaliteit en ervaring van slechts enkele personen; daardoor bestaat het risico dat er kennis wegvalt met de wisseling van personen. En een belangrijk hulpmiddel als een Caribische pagina op het digitale kennisnet Kompol van de PA is nog steeds niet gerealiseerd. Ten slotte vindt de Raad het een gemis dat voor de opleiding C-COP geen opvattingen en ambities zijn geformuleerd ten aanzien van de kwaliteit en dat daar dus ook geen verantwoording over wordt afgelegd.

2. Conclusie

De Raad is van oordeel dat de PA erin is geslaagd een goede initiële politieopleiding voor het KPCN te verzorgen. Voor zover er knelpunten zijn, betreffen die voornamelijk organisatorische zaken. Daarnaast stelt de Raad vast dat het KPCN erin is geslaagd de randvoorwaarden voor vruchtbare praktijkperioden te creëren. Het uit een eerdere evaluatie gebleken knelpunt, dat de begeleiding van aspiranten tijdens de praktijkperioden betrof, is opgelost.

Het geheel overziend oordeelt de Raad positief over de kwaliteit van het initiële politieonderwijs in Caribisch Nederland.

3. Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van dit onderzoek doet de Raad een aantal aanbevelingen. Deze zijn, in overeenstemming met artikel 30, derde lid, van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, gericht aan de minister van Veiligheid en Justitie. Voor verschillende van deze aanbevelingen geldt dat de uitvoering daarvan op het terrein van de PA of van het KPCN ligt.

De aanbevelingen van de Raad aan de minister luiden als volgt:

- A Ten aanzien van het Directoraat-Generaal Politie**
  - 1 Activeer de programmaraad.

- B Ten aanzien van het Directoraat-Generaal Politie en de Politieacademie**
  - 2 Maak een kwalificatiedossier voor de opleiding C-COP niveau 4 (allround politiemedewerker).
  - 3 Laat de kwalificatiedossiers vaststellen door een vertegenwoordiging van het werkveld.

- C Ten aanzien van de Politieacademie**
  - 4 Verricht onderzoek naar de opbrengst van de opleiding C-COP.
  - 5 Realiseer een 'pagina Cariben' op Kompol.
  - 6 Bestendig de politieopleidingen voor het Caribisch deel van het Koninkrijk in de organisatiestructuur.

- D Ten aanzien van het Korps Politie Caribisch Nederland**
  - 7 Zorg ervoor dat ook niveau 4-studenten begeleiding krijgen van een praktijkcoach.
  - 8 Voorzie in de begeleiding van afgestudeerden op zowel niveau 3 als niveau 4 door daarvoor opgeleide mentoren.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Politieonderwijs speelt een essentiële rol bij de ontwikkeling van de deskundigheid, het vakmanschap en de weerbaarheid van politieambtenaren. Kwalitatief goed politieonderwijs is een belangrijke voorwaarde voor de professionaliteit van de politieorganisatie. De Raad voor de rechtshandhaving vindt politieonderwijs dan ook een belangrijk onderwerp.⁶

In 2014 heeft de Raad een eerste oriëntatie uitgevoerd op het thema politieonderwijs in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). De Raad heeft die oriëntatie afgerond met een brief aan de minister van Veiligheid en Justitie (VenJ).⁷ Omdat de Politieacademie (PA), die dit onderwijs verzorgt, de (eerste) initiële politieopleiding (2011-2013) niet lang daarvoor zelf had geëvalueerd en daarbij een aantal verbeterpunten had benoemd, zag de Raad er toen van af zelf een onderzoek in te stellen. Wel kondigde de Raad in zijn brief aan een inspectieonderzoek te zullen verrichten naar de kwaliteit van de initiële opleiding die in 2014 zou starten. De Raad heeft dit onderzoek opgenomen in zijn jaarplan voor 2016.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van dit onderzoek is een beeld te geven van de kwaliteit van het initiële politieonderwijs in Caribisch Nederland. De Raad betreft daarbij de geldende wet- en regelgeving, het onderwijsprogramma en de uitvoering daarvan, het examen en de examinering, de aansluiting van het onderwijs op de praktijk en de borging van de kwaliteit.

De Raad beoogt op deze wijze een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het politieonderwijs in Caribisch Nederland, en daarmee aan het functioneren van de politie aldaar.

1.3 Vraagstelling

Voor dit onderzoek heeft de Raad de volgende centrale vraag geformuleerd:

Wat is de kwaliteit van de initiële politieopleiding in Caribisch Nederland?

Om deze centrale vraag te kunnen beantwoorden, heeft de Raad zeven aspecten benoemd die hij in zijn onderzoek heeft betrokken. Dit heeft geleid tot een uitwerking van de centrale vraag in de volgende zeven deelvragen:

- 1 In hoeverre wordt bij de initiële politieopleiding in Caribisch Nederland voldaan aan de wettelijke bepalingen?
- 2 In hoeverre is het programma voor de initiële opleiding samengesteld op basis van de competentiegerichte eindtermen c.q. de vraag van de beroepspraktijk?
- 3 In hoeverre zorgen de Politieacademie en het Korps Politie Caribisch Nederland ervoor dat de studenten worden ondersteund en worden begeleid tijdens de uitvoering van het programma?
- 4 In hoeverre is het examen samengesteld op basis van de vraag van de beroepspraktijk?

⁶ In artikel 3 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving is bepaald dat de Raad onder andere is belast met algemene inspectie van 'de opleiding van de politie'.

⁷ Brief van de Raad voor de rechtshandhaving van 2 juni 2014.

- 5 In hoeverre zorgt de PA ervoor dat de examens op een betrouwbare en onafhankelijke manier worden afgenomen en beoordeeld?
- 6 In hoeverre vinden leidinggevendenden van het Korps Politie Caribisch Nederland en de afgestudeerden dat door de gevolgde opleiding die competenties zijn aangeleerd die nodig zijn in de politiepraktijk?
- 7 In hoeverre werkt de Politieacademie bij de initiële politieopleiding voor Caribisch Nederland met een kwaliteitszorgsysteem?

Voor de beantwoording van deze vragen heeft de Raad gebruik gemaakt van een waarderingskader (zie bijlage 4).

1.4 Reikwijdte onderzoek

De Raad heeft in zijn brief van 2 juni 2014 aan de minister van VenJ aangegeven dat hij onderzoek zou verrichten naar de initiële opleiding die in 2014 is gestart. Het gaat daarbij om de tweede tweejarige opleiding (niveau 3).⁸ Naast deze tweejarige opleiding heeft de PA in de periode 2012-2016 voor het KPCN drie maal een eenjarige opleiding verzorgd die opleidt tot niveau 4. Omdat ook deze eenjarige opleiding behoort tot het initiële politieonderwijs, heeft de Raad in dit onderzoek ook deze opleiding betrokken.

1.5 Aanpak onderzoek

De betrokken inspecteurs hebben voor dit onderzoek eerst documentstudie verricht en oriënterende gesprekken gevoerd met medewerkers van betrokken organisaties. Vervolgens hebben zij interviews afgenomen van personen die zijn betrokken bij de initiële politieopleidingen voor het KPCN. Daarbij ging het met name om personen die een rol hebben bij de totstandkoming van het onderwijsprogramma, docenten, examinatoren, deelnemers aan de betreffende opleidingen en hun praktijkcoaches, en leidinggevendenden binnen het KPCN.⁹ De meeste interviews zijn afgenomen in oktober 2016.

In februari 2017 heeft de Raad, overeenkomstig het bepaalde in artikel 30 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, de betrokken organisaties en de minister van Veiligheid en Justitie in de gelegenheid gesteld op het rapport te reageren. De reacties die de Raad ontving, zijn verwerkt in dit rapport.

1.6 Onderzoek Inspectie Veiligheid en Justitie

De Inspectie Veiligheid en Justitie (Inspectie VenJ) – een onderdeel van het ministerie van VenJ – heeft onder andere de wettelijke taak om toezicht te houden op de kwaliteit van het politieonderwijs en de examinering in Europees Nederland. In 2016 heeft de Inspectie VenJ verschillende politieopleidingen beoordeeld. Een daarvan is de opleiding Basis Politiemedewerker (BPM). Omdat de voor Caribisch Nederland ontwikkelde initiële politieopleiding is gebaseerd op en grotendeels overeenkomt met de opleiding BPM, is het oordeel daarover van de Inspectie richtinggevend voor de beoordeling van de opleiding voor Caribisch Nederland door de Raad. Bijlage 1 van dit rapport bevat de managementsamenvatting van bedoeld rapport. Ook heeft de Raad het waarderingskader voor dit onderzoek gebaseerd op dat van de Inspectie VenJ.¹⁰ Gezien het actuele onderzoek van die Inspectie naar de opleiding BPM heeft de Raad ervoor gekozen om in dit onderzoek vooral ook te kijken naar het maatwerk dat voor de Caribische context is gemaakt.

⁸ De eerste tweejarige opleiding is in de periode 2011-2013 verzorgd.

⁹ Bijlage 2 bevat een overzicht van de personen die de Raad in het kader van dit onderzoek heeft geïnterviewd.

¹⁰ Zie bijlage 4.

1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 behandelt de Raad de zeven deelvragen. Hoofdstuk 3 bevat een algemene beschouwing van de Raad over het initiële politieonderwijs in Caribisch Nederland.

Dit rapport bevat vier bijlagen. In bijlage 1 verstrekt de Raad achtergrondinformatie over de initiële politieopleiding C-COP en over de manier waarop het politieonderwijs in Caribisch Nederland wettelijk is geregeld. In deze bijlage staat ook de managementsamenvatting van het rapport van de Inspectie VenJ naar de opleiding BPM. De overige bijlagen bevatten een overzicht van de personen met wie de Raad in het kader van dit onderzoek heeft gesproken (bijlage 2), een overzicht van geraadpleegde documenten (bijlage 3) en ten slotte het waarderingkader (bijlage 4).

2 Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk behandelt de Raad de zeven deelvragen in afzonderlijke paragrafen. In elke paragraaf worden eerst de onderzoeksbevindingen weergegeven, gevolgd door een beoordeling door de Raad.

2.1 Deelvraag 1: wettelijke bepalingen

In hoeverre wordt bij de initiële politieopleiding in Caribisch Nederland voldaan aan de wettelijke bepalingen?

De Politieacademie verzorgt de initiële politieopleiding voor Caribisch Nederland. De Wet op het LSOP en het politieonderwijs¹¹ bevat een groot aantal bepalingen met betrekking tot het politieonderwijs. Deze bepalingen zijn ook voor het politieonderwijs in Caribisch Nederland van betekenis omdat dat onderwijs opleidt tot een diploma dat niet alleen in Caribisch maar ook in Europees Nederland geldt. Voor dit onderzoek zijn met name de bepalingen over de onderwijsovereenkomst, over de examencommissie en de beroepscommissie voor de examens, en over de leerwerkovereenkomst van belang. Deze bepalingen vormen een borging voor de rechten en de plichten van de student. Daarnaast heeft de Raad gekeken naar de instelling van de programmaraad, zoals die is genoemd in een overeenkomst tussen het ministerie van VenJ, de PA en de Kustwacht.

A. Bevindingen

1. Onderwijsovereenkomst

Artikel 13, negende lid, van de Wet op het LSOP bepaalt dat het praktische deel van de opleiding wordt verzorgd op de grondslag van een standaard onderwijsovereenkomst, gesloten door het college van bestuur van de PA en de korpschef. De afspraken in de onderwijsovereenkomst dienen op grond van dit artikellid de volgende aspecten te betreffen:

- de precieze omvang van de periode van het praktische opleidingsdeel;
- dat deel van de competentiegerichte eindtermen dat de student tijdens het praktische opleidingsdeel dient te realiseren;
- de beoordeling van de student tijdens het praktische opleidingsdeel.

In het kader van dit onderzoek deelde de PA mee dat de tussen het ministerie van VenJ (als korpsbeheerder van het KPCN), de PA en de Kustwacht gesloten samenwerkingsovereenkomst dient als onderwijsovereenkomst. De nadere uitwerking van die overeenkomst staat in het 'Uitvoeringsprogramma C-COP'.

¹¹LSOP: Landelijk selectie- en opleidingsinstituut politie, Politieonderwijs- en kenniscentrum; in 2004 is deze organisatie verder gegaan onder de naam Politieacademie. Deze Wet op het LSOP en het politieonderwijs is per 1 januari 2017 vervallen. Per genoemde datum is het politieonderwijs geregeld in de Politiewet 2012 (artikelen 73 tot en met 102). In artikel 87, derde en vierde lid, van de Politiewet 2012 (zoals die vanaf 1 januari 2017 luidt), is bepaald dat bij ministeriële regeling op basis van de kwalificatiestructuur de politieopleidingen worden aangewezen, dat de minister in die regeling politieopleidingen aanwijst waarvan een beroepspraktijkvorming deel uitmaakt, en dat die beroepspraktijkvorming wordt verzorgd op grondslag van een overeenkomst, gesloten door de Politieacademie, de student en de politie.

Zowel de PA als het Directoraat-Generaal Politie (DGPol) van het ministerie van VenJ verstrekke de Raad een kopie van de 'Samenwerkingsovereenkomst Onderwijs Veiligheidsketen Bonaire, Sint Eustatius en Saba'. Deze (ongedateerde) overeenkomst is ondertekend door de korpsbeheerder van het KPCN, de directeur van de PA en de directeur van de Kustwacht. Voorts ontving de Raad een niet gedateerde en ook niet ondertekende versie van een 'Convenant Onderwijs Veiligheidsketen Bonaire, Sint Eustatius en Saba'. In dit document wordt naast genoemde partijen ook de Koninklijke Marechaussee genoemd. De samenwerkingsovereenkomst bevat onder meer een aantal algemene bepalingen over het doel van het initiële opleidingstraject en over de financiering. Voorts bevat deze overeenkomst bepalingen over de onderwijs- en examenregeling, de examencommissie en de commissie van beroep voor de examens. Artikel 21 van deze overeenkomst luidt als volgt:

'Er is een projectleider Politieacademie die in samenspraak met de korpsleiding en de directeur Kustwacht vaststelt in hoeverre de werkplek of taaktoedeling in overeenstemming is met de leeropdrachten van de betreffende opleidingsperiode.'

In het door de PA genoemde 'Uitvoeringsprogramma C-COP' wordt verwezen naar het hiervoor bedoelde convenant, en niet naar bedoelde samenwerkingsovereenkomst. In dit uitvoeringsprogramma wordt geen aandacht besteed aan de hiervoor genoemde drie aspecten van artikel 13, negende lid, van de Wet op het LSOP.

Het DGPol wees er in het kader van het onderzoek op dat er een nieuwe overeenkomst moet komen in verband met de wijziging van de Politiewet 2012 en het vervallen van de Wet op het LSOP per 1 januari 2017. Begin maart 2017 was zo'n nieuwe overeenkomst nog niet tot stand gekomen.¹²

In het kader van wederhoor merkte het DGPol voorts op dat pas later in het traject van ontwikkeling van de opleiding C-COP is besloten het diploma ook geldig te laten zijn in Europees Nederland. Op dat moment realiseerde men zich niet dat daarmee artikel 13, negende lid, van de Wet op het LSOP van toepassing werd.

2. Onderwijs- en examenregeling

Op grond van artikel 15, eerste lid, van de Wet op het LSOP stelt het college van bestuur van de PA ten behoeve van de studenten voor elke door de minister aangewezen opleiding een onderwijs- en examenregeling (OER) vast. De OER moet volgens dit artikellid onder meer de competentiegerichte eindtermen en de uitwerking daarvan bevatten.

In de hiervoor genoemde samenwerkingsovereenkomst staat onder punt 13 dat de PA (voor het onderwijs in Caribisch Nederland) een OER hanteert 'die gelijk is aan die van de PA'. In deze OER wordt voor de inhoud en de inrichting van het onderwijs en de examens verwezen naar de studiegids, de examendocumenten en/of andere opleidingsdocumentatie.

De PA wees er in het kader van het onderzoek op dat het aanvankelijk de bedoeling was dat er een aparte OER voor Caribisch Nederland zou komen. Er is een concept opgesteld maar omdat de opleiding C-COP een blauwdruk is van de basisopleiding in Europees Nederland, heeft de PA ervoor gekozen de voor Europees Nederland geldende OER ook voor Caribisch Nederland te gebruiken.¹³

¹² E-mailbericht DGPol, 7 maart 2017.

¹³ De OER is opgenomen in het Studentenstatuut.

Alle deelnemers aan de opleiding C-COP krijgen de OER bij het begin van de studie uitgereikt. De docent van de PA die de eerste module verzorgt, geeft daarbij een toelichting op de meest relevante artikelen uit de OER, aldus de PA.

3. *Examencommissie en commissie van beroep voor de examens*

Op grond van artikel 17, derde lid, van de Wet op het LSOP stelt het college van bestuur van de PA een examencommissie in ten behoeve van de organisatie en het afnemen van de examens van elke door de PA verzorgde opleiding of groepen van opleidingen. Op grond van artikel 18, eerste lid, stelt het college van bestuur voorts een commissie van beroep voor de examens in.

Bij de start van de opleiding C-COP heeft de PA onderzocht of het mogelijk was een aparte examencommissie en beroepscommissie voor Caribisch Nederland te vormen. Omdat dat niet haalbaar bleek te zijn, hebben het ministerie van VenJ, de PA en het KPCN in onderling overleg besloten om de opleiding C-COP onder te brengen bij de Europees-Nederlandse examen- en beroepscommissie. De OER bevat de bepalingen over beide commissies.

4. *Leerwerkovereenkomst*

In artikel 2, eerste lid, van de OER is bepaald dat de rechtspositie van studenten aan de PA is vastgelegd in de OER en in de leerwerkovereenkomst. Met ingang van de in 2016 gestarte opleiding C-COP werkt de PA met leerwerkovereenkomsten. Elke student ondertekent die overeenkomst, evenals de projectleider van de PA en de betrokken leidinggevende van het KPCN. In deze leerwerkovereenkomst, in het document ook aangeduid als studieovereenkomst, zijn de verplichtingen van de drie partijen vastgelegd.

5. *Programmaraad*

De artikelen 19 tot en met 21 van de Wet op het LSOP gaan over de Politieonderwijsraad (POR). De POR bestaat uit leden afkomstig uit het openbaar bestuur, de politie, het openbaar ministerie, politievakorganisaties, en het onderwijs, waaronder de PA. De POR draagt op grond van artikel 20 bij *'aan het ontwikkelen en onderhouden van een landelijke kwalificatiestructuur, gericht op de aansluiting en afstemming tussen het aanbod van politieonderwijs en de behoefte daaraan, mede in het licht van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden, en mede gelet op van belang zijnde ontwikkelingen in internationaal verband.'*

Voor Caribisch Nederland voorziet de hiervoor al genoemde samenwerkingsovereenkomst tussen het ministerie van VenJ, de Kustwacht en de PA in een vergelijkbaar adviesorgaan, te weten de programmaraad. Deze raad bestaat uit vertegenwoordigers van het ministerie van VenJ, het KPCN, het OM, de Kustwacht, de PA en het beroepsonderwijs in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Een vertegenwoordiger van het ministerie van VenJ is voorzitter. Deze programmaraad dient de verantwoordelijke minister te adviseren *'ten aanzien van inhoud, proces, organisatie en arbeidsmarktbehoeften van het onderwijs'*.

Tijdens het onderzoek van de Raad bleek dat de programmaraad nog niet formeel bij elkaar is gekomen. Het ministerie van VenJ liet weten dat het goed zou zijn als die raad wordt geactiveerd.

B. Beoordeling

1. *Onderwijsovereenkomst*

Het praktisch deel van de opleiding dient te worden verzorgd op de grondslag van een onderwijsovereenkomst tussen de PA en de korpschef. Die overeenkomst dient afspraken over drie aspecten van het praktisch opleidingsdeel te bevatten. De tussen het ministerie, de PA en het KPCN gesloten samenwerkingsovereenkomst dient als onderwijsovereenkomst en het uitvoeringsprogramma C-COP bevat de nadere uitwerking. Noch in de samenwerkingsovereenkomst noch in bedoeld uitvoeringsprogramma staan afspraken over de bedoelde drie aspecten vermeld. Dit geldt eveneens voor het toegestuurde convenant. In dit opzicht is niet voldaan aan een wettelijke bepaling.

2. *Onderwijs- en examenregeling*

De PA dient voor elke door de minister aangewezen opleiding een onderwijs- en examenregeling (OER) vaststellen. Omdat de opleiding C-COP een blauwdruk is van de basisopleiding (BPM¹⁴) in Europees Nederland, vindt de Raad het begrijpelijk dat de OER van toepassing is verklaard voor de opleiding C-COP. Dit is ook opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst. Ten aanzien van de vaststelling van een OER voor de opleiding C-COP heeft de PA voldaan aan de wettelijke vereisten.

3. *Examencommissie en commissie van beroep voor de examens*

Voorts dient de PA voor elke door haar verzorgde opleiding een examencommissie en een beroepscommissie voor de examens in te stellen. Het ministerie van VenJ en de PA hebben besloten de opleiding C-COP onder te brengen bij de betreffende commissies voor Europees Nederland. In de samenwerkingsovereenkomst is dit vastgelegd. De Raad vindt het begrijpelijk dat is gekozen voor aansluiting bij de bestaande commissies. Ook ten aanzien van deze twee commissies is voldaan aan de wettelijke vereisten.

4. *Leerwerkovereenkomst*

De Raad heeft tevens gekeken naar het gebruik van leerwerkovereenkomsten. In de OER is bepaald dat de rechtspositie van studenten aan de PA is vastgelegd in zo'n overeenkomst.

Uit het onderzoek is gebleken dat de PA met ingang van 2016 de studenten die de opleiding C-COP volgen zo'n overeenkomst laat ondertekenen. Omdat een dergelijke overeenkomst duidelijkheid creëert over de rechten en plichten van de studenten, vindt de Raad het een goede zaak dat de PA vanaf 2016 voor C-COP-studenten nu ook met zo'n overeenkomst werkt.

5. *Programmaraad*

In de samenwerkingsovereenkomst is voorzien in een breed samengestelde programmaraad die tot taak heeft de verantwoordelijke minister te adviseren over essentiële aspecten van het politieonderwijs. Deze programmaraad heeft een taak die vergelijkbaar is met die van de POR in Europees Nederland. Naar de mening van de Raad kan de programmaraad een voorname rol spelen bij de verdere ontwikkeling van het politieonderwijs in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Daarom betreurt de Raad het dat de programmaraad nog niet is opgestart en derhalve nog geen invulling heeft kunnen geven aan zijn adviestaak. De Raad gaat hier nader op in bij deelvraag 2.

¹⁴ BPM: Basis Politied medewerker; zie ook onder deelvraag 2, paragraaf 3.2 van dit hoofdstuk.
Pagina 24 van 63

2.2 Deelvraag 2: samenstelling opleidingsprogramma

In hoeverre heeft de PA het programma voor de initiële opleiding samengesteld op basis van competentiegerichte eindtermen c.q. de vraag van de beroepspraktijk?

De inhoud van het programma moet zijn gebaseerd op de vraag van de praktijk. Het onderwijsprogramma moet het de student mogelijk maken de voor zijn toekomstige functie noodzakelijke competenties te verwerven. Het gaat daarbij om aspecten van kennis, houding en vaardigheden. Bijlage 1 bevat een beschrijving van de opleiding.

A. Bevindingen

De opleiding C-COP is gebaseerd op generieke competentiegerichte eindtermen die in juni 2011 zijn vastgesteld door het JVO. Deze competentiegerichte eindtermen zijn uitgewerkt door een 'kleine commissie politieonderwijs' vanuit de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen. De commissie heeft hiertoe blijkens de aangeleverde stukken de taken binnen het KPCN en het korps van Sint Maarten, alsmede de context waarin deze taken worden uitgevoerd, in kaart gebracht in een beroepsprofiel. Met behulp van dit beroepsprofiel heeft deze commissie vervolgens gedefinieerd wat de politiefunctaris in Caribisch Nederland moet kennen en kunnen om deze taken goed uit te voeren: de competentiegerichte eindtermen. Bij de uitwerking van deze competentiegerichte eindtermen is gebruik gemaakt van een systematiek die aansluit bij die van de PA en van CEPOL.¹⁵ Bovendien is aangesloten bij de Nederlandse en Europese kwalificatieniveaus¹⁶. De minister van VenJ heeft deze opleiding aangewezen als opleiding voor uitvoerend ambtenaren van politie van het KPCN.¹⁷

In het kwalificatiedossier wordt vervolgens de vertaalslag gemaakt van generieke competentiegerichte eindtermen naar de specifieke eindtermen en daarvan afgeleide examenvereisten per opleiding. Het kwalificatiedossier wordt normaliter vastgesteld door de Politieonderwijsraad (POR)¹⁸. In het kader van het onderzoek verstrekte de PA de Raad het kwalificatiedossier Basis Politiemedewerker Cariben (niveau 3). De PA heeft dit dossier op verzoek van het DGPOL opgesteld. Het dossier is niet ter vaststelling voorgelegd aan de POR. Het DGPOL liet in het kader van het onderzoek weten dat daar nog geen beslissing over is genomen. Voor de aanvullende eenjarige opleiding Allround Politiemedewerker (niveau 4) is niet een dergelijk kwalificatiedossier opgesteld. Volgens de PA heeft het ministerie daar ook niet om gevraagd. De projectleider Politieonderwijs BES (hierna: de PL) stelde in dit verband dat kwalificatiedossiers de docenten extra houvast kunnen geven.

¹⁵ CEPOL (Collège Européen de police): de Europese Politieacademie.

¹⁶ Een kwalificatieniveau is een aanduiding van het niveau van beroepsuitoefening. Het Europees Nederlandse kwalificatiekader bestaat uit acht niveaus.

¹⁷ Ook de minister van Justitie van het land Sint Maarten heeft deze opleiding aangewezen als opleiding voor ambtenaren van het KPSM. Ook andere partners in de veiligheidsketen kunnen aansluiten bij dit onderwijstraject.

¹⁸ De POR bestaat uit leden afkomstig uit het openbaar bestuur, de politie, het openbaar ministerie, politievakorganisaties, en het onderwijs, waaronder de PA. De POR draagt op grond van artikel 20 bij 'aan het ontwikkelen en onderhouden van een landelijke kwalificatiestructuur, gericht op de aansluiting en afstemming tussen het aanbod van politieonderwijs en de behoefte daaraan, mede in het licht van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden, en mede gelet op van belang zijnde ontwikkelingen in internationaal verband.'

Bedoelde eindtermen komen grotendeels overeen met de eindtermen die in Europees Nederland gelden voor de opleiding Basis Politiedewerker (BPM). Bij het vormgeven van de opleiding C-COP heeft de PA de kwalificatiedossiers van de Basis Politiedewerker (niveau 3) en Allround Politiedewerker (niveau 4) als leidraad gebruikt bij de ontwikkeling van de opleiding C-COP. Die kwalificatiedossiers zijn tot stand gekomen aan de hand van de Europees Nederlandse functieprofielen (Allround) politiedewerker.

Om het in Nederland ontwikkelde curriculum te laten aansluiten bij de praktijk van het Caribisch deel van het Koninkrijk, heeft de PA de modules uit het Europees Nederlandse programma aangepast aan de Caribische context. In verband daarmee heeft de PL vóór de start van de eerste opleiding enkele dienstreezen naar Caribisch Nederland gemaakt om in overleg en in samenwerking met het KPCN en ketenpartners tot een curriculum te komen dat aansluit bij de behoefte van de praktijk. Ook de betrokken onderwijskundige van de PA heeft zich in Caribisch Nederland persoonlijk laten informeren en op basis daarvan bijgedragen aan het curriculum. Deze dienstreezen zijn ook gebruikt om contacten te leggen met ketenpartners; die contacten zijn later gebruikt in het onderwijs. In dit verband noemde de PL de gastlessen die worden verzorgd door verschillende organisaties en overheidsinstanties in Caribisch Nederland. Die gastlessen hebben als doel bij te dragen aan een goede aansluiting met de praktijk.

De PA gaf aan dat de modules elkaar opvolgen in complexiteit, op elkaar aansluiten en een voor de student afnemende sturing kennen naarmate de opleiding vordert. Als voorbeeld van die opbouwende complexiteit noemde de PA het samenstellen van een dossier. Aan het begin van de opleiding maakt de student een proces-verbaal van een eenvoudige aangifte op, terwijl aan het eind van de opleiding van de student wordt verwacht dat hij een volledig dossier van een drugsdelict opmaakt. Bij de opbouw van het curriculum is gebruik gemaakt van verschillende leerlijnen, zoals de leerlijn juridische kennis, de leerlijn beroepsgerichte taalvaardigheid en de leerlijn integrale beroepsvaardigheden.

B. Beoordeling

De door de PA ontwikkelde opleiding C-COP is gebaseerd op de competentiegerichte eindtermen zoals die in het JVO van juni 2011 zijn vastgesteld. De werkgroep die de eindtermen heeft gedefinieerd, heeft daartoe alle taken binnen het korps in beeld gebracht. Bovendien komen de eindtermen overeen met die welke gelden voor de opleiding BPM die de PA verzorgt voor aspiranten van de nationale politie. Daarvan heeft de IVenJ eerder vastgesteld dat het onderwijsprogramma *'in samenwerking met de praktijk en op basis van de beroepspraktijk'* tot stand is gekomen.¹⁹

Voor de niveau 3-opleiding heeft de PA een kwalificatiedossier ontwikkeld dat zij als basis gebruikte voor haar onderwijsprogramma.

De Raad stelt voorop dat aansluiting op de praktijk van de opleiding BPM positief is beoordeeld door de Inspectie VenJ. Dit betekent dat de PA bij het ontwikkelen van de initiële politieopleiding voor de Cariben is uitgegaan van een programma dat is samengesteld op basis van de vraag van de beroepspraktijk. Voor de eindtermen die voor de Cariben zijn gedefinieerd, is ook uitgegaan van de taken in het korps. Deze eindtermen zijn vervolgens vastgesteld door het JVO.

---

¹⁹ Zie bijlage 1, onder 3.

Om de opleiding BPM geschikt te maken voor het onderwijs in de Cariben heeft de PA de modules aangepast aan de Caribische context. De PL, de betrokken onderwijskundige en de uitgezonden docenten hebben zich daarvoor ingespannen. Uit het onderzoek van de Raad is gebleken dat de deelnemers aan de opleiding, op zowel niveau 3 als niveau 4, goed waren te spreken over de aanpassingen aan de Caribische omgeving. Bovendien merkten zij op dat de docenten hun ruimte gaven om tijdens de lessen specifiek Caribische casussen in te brengen. De Raad is op basis hiervan van mening dat de PA er goed in is geslaagd de bestaande opleiding BPM geschikt te maken voor de Caribische omgeving.

Op verzoek van het DGPol heeft de PA een kwalificatiedossier Basis Politiemedewerker Cariben opgesteld. Zo'n dossier is van betekenis omdat het de docenten extra houvast geeft. Bovendien zorgt de vaststelling door de POR voor een validatie van de eindtermen door de beroepspraktijk. Voor de opleiding Allround Politiemedewerker (niveau 4) voor de Cariben heeft de PA geen kwalificatiedossier opgesteld omdat daar vanuit DGPol niet om is verzocht. Het kwalificatiedossier voor de Basis Politiemedewerker is niet voorgelegd aan de POR. De Raad vindt de bestaande situatie onwenselijk en is van mening dat beide initiële opleidingen dienen te beschikken over een door de beroepspraktijk vastgesteld kwalificatiedossier.

Uit het onderzoek van de Raad is naar voren gekomen dat partijen zich afvragen of de POR, waarin voornamelijk het Europees Nederlandse beroepsveld is vertegenwoordigd, het juiste platform is om de kwalificatiedossiers te laten vaststellen. De Raad is van mening dat de in de samenwerkingsovereenkomst voorziene programmaraad een belangrijke rol zou kunnen spelen en wellicht taken in samenwerking met of van de POR op zich kan nemen.

2.3 Deelvraag 3: ondersteuning en begeleiding studenten

In hoeverre zorgen de Politieacademie en het Korps Politie Caribisch Nederland ervoor dat de studenten worden ondersteund en worden begeleid tijdens de uitvoering van het programma?

Studenten zijn gedurende hun opleiding in grote mate zelf verantwoordelijk voor hun studievoortgang, maar adequate begeleiding tijdens de school- en tijdens de praktijkperioden zal bijdragen aan een goed verloop van de opleiding. Van de PA en van het korps mag daarom worden verwacht dat zij zorgen voor een goede begeleiding van de studenten.

A. Bevindingen

Begeleiding tijdens schoolperiode

De initiële politieopleiding wordt duaal gegeven: na een periode van lessen volgt steeds een praktijkperiode in het korps. Gedurende de schoolperiode ligt de begeleiding van de studenten in handen van de PA, in het bijzonder van die van de betrokken docent.

Voor het geven van les in Caribisch Nederland stelt de PA haar docenten in de gelegenheid hun eventuele belangstelling daarvoor kenbaar te maken. Over de selectie van docenten die voor uitzending naar Caribisch Nederland in aanmerking komen, deelde de PA het volgende mee:

*'Bij het selecteren van de docenten die worden uitgezonden, wordt eerst door middel van een interview gekeken of de docent competent is op zowel vakinhoudelijke kennis als onderwijskundige vaardigheid om in Caribisch Nederland te kunnen functioneren. Voor dit interview wordt gebruik gemaakt van een vragenlijst om een eenduidig beeld van iedere docent te krijgen. De selectiecommissie geeft na afloop van het gesprek aan of zij denkt dat de docent, gelet op de omstandigheden in de Cariben, het werk naar behoren zou kunnen uitvoeren. Na dit gesprek met deze commissie neemt de PL contact op met de leidinggevende van de betrokken docent om ook zijn bevindingen mee te nemen in de besluitvorming om betrokkene uit te zenden.'*²⁰

Uitgangspunt van de PA is dat iedere docent die wordt uitgezonden naar de Cariben één module verzorgt. Sommige docenten hebben 'hun' module wel voor verschillende lichten studenten verzorgd en zijn dus meerdere keren uitgezonden.

Elke module is gekoppeld aan een bepaald aandachtsgebied; volgens de PA is er daardoor nauwelijks overlap tussen de verschillende modules. De docent zal bij de start van zijn module allereerst achterhalen tot hoe ver de studenten zijn gekomen in de voorafgaande module om daar vervolgens bij aan te haken. Soms houdt dat in dat de docent iets herhaalt alvorens verder te gaan met de inhoud van zijn module. De docent neemt geregeld aan het eind van de lesweek een tussentijdse (formatieve) toets af om zo het niveau en de voortgang te bepalen per student.

De docenten die zijn geselecteerd voor het werken in Caribisch Nederland hebben vele jaren ervaring als docent binnen de module die ze verzorgen. Volgens de PA

²⁰ In de selectiecommissie zit onder anderen de PL PO BES.

zijn zij vanuit hun professionaliteit en ervaring in staat ter plaatse de leerdoelen te bereiken en zijn ze flexibel genoeg om ervoor te zorgen dat de gestelde eindtermen aan het einde van de module worden behaald. Naast de docenten van de PA verzorgen docenten van bijvoorbeeld de Kustwacht en de KMar ook lessen, maar dat doen zij onder verantwoordelijkheid van de PA-docent. Voorts leveren gastdocenten een bijdrage aan een module. Het gaat dan bijvoorbeeld om een officier van justitie, een rechter of een medewerker van een andere ketenpartner of van een organisatie buiten de overheid.

De leeractiviteiten zijn geselecteerd en aangepast aan de Caribische context, om zo de leerdoelen te bereiken. Casussen zijn herschreven en aangepast aan die context, zodat ze aansluiten bij de belevingswereld van de student. Indien de wetgeving afwijkt, is deze in de leeropdrachten aangepast.

Bij de uitvoering van het programma vormen de ontwikkelde leeropdrachten en examens de basis voor de docent en de studenten. Deze documenten staan op blackboard²¹ en worden met de studenten bij de start van de module doorgenomen. Volgens de PA hebben de studenten bij de start van elke module een goed beeld van het onderwijs en het bijbehorende examen.

Om te monitoren of het programma wordt uitgevoerd conform de beschrijving is er gedurende iedere module regelmatig contact tussen de docent en de PL of de onderwijskundige van de PA via skype, mail of telefoon. Zowel de PL en de onderwijskundige als de docenten met wie de Raad heeft gesproken, noemden naast het regelmatige contact tijdens de uitzending de briefing voorafgaand aan de uitzending en de debriefing na afloop. Aan de briefings en debriefings nemen de PL, de onderwijskundige en de betrokken docent deel. Voorts vindt er altijd persoonlijk overdracht plaats tussen de docenten die elkaar opvolgen en organiseren de PL en de onderwijskundige eenmaal per jaar een studiedag voor alle docenten die modules van C-COP verzorgen.

In het kader van dit onderzoek heeft de Raad drie docenten geïnterviewd. Deze drie docenten hadden alle drie een groot aantal jaren ervaring in het geven van onderwijs aan politiemensen en spraken allen enthousiast en bevlogen over het lesgeven aan aspiranten van het KPCN en de Kustwacht. Tijdens deze interviews bleek ook een grote mate van betrokkenheid bij de studenten van het KPCN.

De Raad heeft ook van elke afgeronde opleiding (twee niveau 3 en drie niveau 4-lichtingen) een of meerdere studenten geïnterviewd. Zij waren zonder uitzondering positief over de begeleiding door hun docenten. Illustratief voor de opvatting van de studenten is het volgende citaat uit een van de interviews:

'De docenten waren goed en fanatiek in hun vak. Ze waren goed in staat om de studenten te motiveren. De docenten pasten gaandeweg de opleiding aan de context op Bonaire aan. Ze waren hiervoor voldoende op de hoogte van de lokale context. Waar ze iets niets wisten, dan vroegen ze dat aan de studenten.'

Een andere student vertelde het volgende over de docenten van de PA:

'De docenten hadden zich heel goed voorbereid op het lesgeven in de Cariben. Zij hadden vooraf ook informatie ingewonnen bij hun voorganger, ze wisten goed hoe alles liep en wisselden op goede wijze informatie uit.'

²¹ Blackboard is de digitale leeromgeving voor de studenten.

Om de studenten te monitoren met betrekking tot hun studievoortgang en persoonlijke ontwikkeling maakt de PA gebruik van een Studentvolgsysteem (SVS). Dit SVS bevordert ook de overdracht van studenten van de ene aan de andere docent. De docenten met wie de Raad heeft gesproken, gaven aan dat PL erop stuurde dat zij het SVS bijhielden.

Bij de overgang van de school naar de praktijk wordt een 'overgangsgesprek' gevoerd met elke student. Daarbij is zowel de docent als de praktijkcoach aanwezig. De student maakt ook een plan van aanpak (leerwerkplan) voor de praktijkperiode waarin hij aangeeft waar zijn aandachtspunten en leervragen voor de komende periode liggen en hoe hij deze wil gaan oppakken. Ter illustratie verstrekte de PA enkele voorbeelden van dergelijke leerwerkplannen.

Begeleiding tijdens praktijkperiode

Niveau 3

Uit de evaluatie door de PA van de eerste tweejarige opleiding (niveau 3) kwam naar voren dat de begeleiding in het korps extra aandacht vroeg. De PA heeft daarom zowel het KPCN als de Kustwacht, die met een aantal aspiranten deelnam aan de in 2014 gestarte opleiding, verzocht om twee vaste praktijkcoaches aan te stellen en deze geheel vrij te roosteren voor de begeleiding van de studenten tijdens de praktijkperioden. Vanuit de PA werd er voor gezorgd dat de eerste praktijkperiode ondersteuning in het korps aanwezig was om de praktijkcoaches te ondersteunen. De PL heeft deze rol op zich genomen en gedurende de eerste praktijkperiode van vier weken de twee praktijkcoaches van de KPCN 'op weg geholpen' in die voor beiden nieuwe rol. De Raad heeft beide coaches geïnterviewd. Beiden waren heel positief over de hulp die zij vanuit de PA, in het bijzonder van de PL, hebben gekregen. Afgezien daarvan toonden beiden zich zeer gemotiveerd voor hun nieuwe rol.

Wat betreft de begeleiding van de aspiranten door deze twee coaches, uitten de studenten van de niveau 3-opleiding met wie de Raad heeft gesproken zich zonder uitzondering positief over de begeleiding tijdens de korpsperioden. De volgende citaten illustreren dat:

*'De praktijkcoaches van het KPCN waren erg goed. Ze hielpen met de examens. De een heeft veel kennis, de ander heeft veel ervaring. De praktijkbegeleiding van de Kustwacht was ook goed.'*²²

*'Ik had tijdens de korpsperioden veel contact met de praktijkcoaches. (...) Voor mij was steeds duidelijk wat de korpsopdrachten inhielden, alles stond op blackboard; ook de praktijkcoaches waren goed op de hoogte. (...) Ik had binnen het korps tijdens de opleiding niet alleen veel contact met de twee praktijkcoaches, die altijd aanspreekbaar waren, maar ook met bepaalde collega's bij wie ik terecht kon met allerlei vragen.'*²³

De waarnemend korpschef gaf in het kader van het onderzoek aan dat het korps wil gaan uitbreiden naar vier praktijkcoaches.

Ook de Kustwacht heeft twee praktijkcoaches aangewezen voor de begeleiding van aspiranten van de Kustwacht die de niveau 3-opleiding volgen. Deze coaches hebben volgens de coördinator Opleidingen van de Kustwacht vooral een faciliterende rol in de richting van de docenten van de PA. De twee aspiranten van

²² Citaat uit het interview met twee aspiranten van de Kustwacht (2014-2016).

²³ Citaat uit het interview van een aspirant van het KPCN (2014-2016).

de Kustwacht met wie de Raad sprak, waren ook positief over de wijze waarop de coaches van de Kustwacht hun taak invulden. Het aantal praktijkperioden bij de Kustwacht zelf is echter beperkt.

Niveau 4

Voor wat betreft de eenjarige opleiding op niveau 4 is de PA van mening dat daarvoor geen praktijkcoaches nodig zijn. In de praktijk fungeert de coördinator Opleidingen van het KPCN als aanspreekpunt voor de studenten. Ook verschillende leidinggevendenden bij de BPZ spelen een belangrijke rol bij de begeleiding van de studenten. De opleidingscoördinator gaf zelf aan dat hij niet op de hoogte is van de inhoud van het lesprogramma van de opleiding C-COP.

Volgens de deelnemers die de Raad heeft geïnterviewd, verliepen de korpsperioden goed en konden zij bij eventuele problemen terecht bij de opleidingscoördinator. Een van hen merkte nog het volgende op:

*'Tijdens de korpsperioden dienden de studenten het reguliere werk te doen maar soms ook opdrachten voor de opleiding te maken. Soms knelde dat omdat het reguliere werk doorgang moest vinden en voor het korps prioriteit had, mede vanwege het personeelstekort. Als het in de korpsperiode niet lukte een opdracht af te krijgen, bespraken de studenten dit met de docent die dan ruimte in de lesperiode inbouwde zodat de studenten alsnog de opdracht konden afkrijgen.'*²⁴

B. Beoordeling

Begeleiding tijdens schoolperiode

De Raad is zonder meer positief over de begeleiding van de studenten tijdens de perioden waarin zij les krijgen. De begeleiding ligt dan in handen van ervaren docenten van de PA. De Raad heeft uitsluitend positieve verhalen gehoord over de wijze waarop zij de lessen verzorgen en de studenten begeleiden. Bovendien zorgt de PA ervoor dat er overdrachtsgesprekken plaatsvinden tussen de docenten die elkaar opvolgen en stuurt zij erop dat de docenten het SVS bijhouden. Op deze wijze is gewaarborgd dat de docenten goed op de hoogte zijn van de vorderingen van de studenten.

De PL en de betrokken onderwijskundige hebben gericht gestuurd op de uitvoering van het onderwijs conform het programma en daartoe gedurende alle modulen contact onderhouden met de betreffende docenten. De Raad is dan ook van oordeel dat de PA voldoende stuurt op de uitvoering van het programma.

Begeleiding tijdens praktijkperiode

Niveau 3

De PA en met name het KPCN hebben het eerder gebleken knelpunt rond de begeleiding van aspiranten tijdens de korpsperioden serieus opgepakt. Het korps heeft twee medewerkers aangewezen als praktijkcoach; zij worden tijdens de praktijkperioden geheel vrij geroosterd voor de begeleiding van de studenten. Tijdens de eerste praktijkperiode heeft de PL van de PA hen intensief begeleid. Beide coaches spraken tegenover de Raad bevlogen over hun rol als praktijkcoach. De Raad heeft ook gesproken met drie aspiranten die de niveau 3-opleiding van 2014-2016 hebben gevolgd, en zij waren vol lof over de begeleiding door de

²⁴ Citaat uit het interview van een deelnemer aan de niveau -opleiding (2015).

praktijkcoaches. De Raad stelt dan ook vast dat het korps erin is geslaagd het eerder vastgestelde knelpunt goed op te lossen.

Ook de Kustwacht werkt met twee praktijkcoaches. Ook over de manier waarop zij die taak invullen, hoorde de Raad positieve verhalen.

Niveau 4

Voor zittende medewerkers van het KPCN die de niveau 4-opleiding volgen, is geen praktijkcoach beschikbaar tijdens de praktijkperioden. Alhoewel de studenten in de praktijk terecht kunnen bij de opleidingscoördinator is de Raad van mening dat het verstandig is ook voor niveau 4-studenten een praktijkcoach aan te wijzen. Anders dan de opleidingscoördinator heeft de praktijkcoach immers kennis van de inhoud van het programma en kan hij bijvoorbeeld ingrijpen als blijkt dat de praktijkperioden niet of onvoldoende in het teken van de opleiding staan.

2.4 Deelvraag 4: samenstelling examens

In hoeverre is het examen samengesteld op basis van de vraag van de beroepspraktijk?

Aan het einde van de opleiding beoordeelt de PA door middel van een examen of de studenten over de benodigde competenties beschikken. Daarvoor is nodig dat de inhoud van het examen is gebaseerd op de vraag van de praktijk. Het examen dient geschikt te zijn om de juiste zaken te meten, het moet volledig zijn en de toetsvorm moet passen bij hetgeen wordt getoetst.

A. Bevindingen

Zoals eerder is opgemerkt, is de opleiding C-COP een blauwdruk van de opleiding BPM. Dit geldt niet alleen voor het lesprogramma maar ook voor het examen. Het eerder genoemde rapport van de Inspectie VenJ is ook relevant voor deze deelvraag omdat de Inspectie ook de samenstelling van het examen van de opleiding BPM heeft onderzocht. Korthedshalve verwijst de Raad ook hier naar bijlage 1 van dit rapport.

De PA deelde in het kader van het onderzoek mee dat in eerste instanties de examens van BPM werden voorgelegd aan een (destijds) op Curaçao woonachtige medewerker van de PA. Deze heeft deze examens getoetst aan de Caribische context en uitvoerbaarheid. Om helder te krijgen of de examens daadwerkelijk de vraag van de beroepspraktijk dekken, is vervolgens een onderwijskundige van de PA afgereisd naar Bonaire om ter plaatse de examens aan te scherpen op basis van gesprekken met verschillende ketenpartners, zoals het OM, de IND en de Kustwacht, en met de verschillende afdelingen binnen het korps.

Bij de examenontwikkeling is ernaar gestreefd om zoveel mogelijk competenties middels de verschillende examens af te toetsen. Daarbij is gekozen voor een combinatie van methoden. De dekking in de examens is minimaal 75%. Ook wordt er gebruikt gemaakt van tussentijdse, diagnostische toetsen om de voortgang van de student vast te stellen.

De examens zijn ontwikkeld op basis van de eindtermen en vormen de uiteindelijke afsluiting van de module, waarin getoetst wordt of de competenties zijn behaald. Door de toelichting op de verschillende beoordelingspunten van het beoordelingsformulier wordt een gelijkkluidend eindoordeel bevorderd.

De studenten met wie de Raad sprak, waren allen goed te spreken over de samenstelling van het examen.

B. Beoordeling

De Inspectie VenJ heeft in 2016 een overwegend positief oordeel gegeven over het examen van de opleiding BPM. Volgens de Inspectie heeft de PA aangetoond dat zij het examen samenstelt op basis van de vereisten van de beroepspraktijk, dat de competenties, conform de norm, voor minimaal 75% worden afgedekt in de examens en dat de PA toetsen gebruikt die geschikt zijn om te meten of de kandidaat aan de vereisten voldoet. Voorts oordeelde de Inspectie dat de PA heeft aangetoond dat zij de beoordelingscriteria zodanig formuleert dat alle examinatoren tot een vergelijkbaar eindoordeel komen.

Voor de opleiding C-COP heeft de PA de bestaande examens aangepast aan de Caribisch context. Alle personen met wie de Raad heeft gesproken, toonden zich positief over de geschiktheid van de examens voor de Caribische omgeving.

Gelet op de beoordeling door de Inspectie VenJ van het examen BPM en gezien de aanpassingen van dat examen voor de opleiding C-COP, is het oordeel van de Raad over het C-COP-examen positief.

2.5 Deelvraag 5: examinering

In hoeverre zorgt de PA ervoor dat de examens op een betrouwbare en onafhankelijke manier worden afgenomen en beoordeeld?

De PA dient ervoor te zorgen dat de examinering zorgvuldig en objectief verloopt door erop te sturen dat de voorwaarden daarvoor aanwezig zijn. Zo moeten de examinatoren en beoordelaars professioneel te zijn, dat wil zeggen vakinhoudelijk gekwalificeerd en voor de afname van examens gecertificeerd als examinator. Voorts dienen zij objectief te zijn.

A. Bevindingen

In het kader van het onderzoek deelde de PA mee dat de examinering plaatsvindt op Bonaire respectievelijk Curaçao (Kustwacht) om zo beroepsauthentiek mogelijk te kunnen toetsen. Als voorbeeld van een arbeidsproef noemde de PA een surveillance op de Kaya Grandi-boulevard in Kralendijk. Door zo'n proef af te nemen in de eigen omgeving wordt recht gedaan aan de Caribische context. Bovendien sluit de proef op deze manier zo dicht mogelijk aan bij de praktijk.

Bij de examinering hanteert de PA het Studentenstatuut van de Politieacademie; de OER is daarin opgenomen.

Voor de examinering in de Cariben kan de PA niet putten uit een pool van examinatoren; per module bevindt zich één docent in de regio en er wordt om financiële redenen niet voor gekozen om speciaal voor de examinering examinatoren in te vliegen. Om zo objectief mogelijk te toetsen, wordt minimaal 50 % van alle examenopdrachten getoetst door een aparte gecertificeerde examinator. In de praktijk is dit steeds dezelfde persoon: de PL politieonderwijs BES van de PA. Deze PL verzorgt zelf geen onderwijs en bewaart bewust afstand tot de studenten om zijn rol als examinator objectief te kunnen vervullen. Hij is naar eigen zeggen goed op de hoogte van de inhoud van het onderwijs in Caribisch Nederland, waardoor hij de link tussen het onderwijs en het examen goed kan leggen. Na het eerste jaar ziet de PL in dat ook hij de studenten inmiddels kent waardoor hij niet meer geheel objectief is. Bovendien worden de modules in het tweede jaar meer specialistisch. De PA heeft er daarom voor gekozen om deze modules of door de docent van de voorafgaande module te laten beoordelen, mits hij is gecertificeerd en deskundig is op de betreffende module, of door de eigen docent. De docenten die hun eigen klas examineren, zijn allen gecertificeerde examinatoren; volgens de PA zijn zij zich goed bewust van het risico van een minder objectieve beoordeling.

Daarnaast worden enkele examens mede beoordeeld door een lokale gastdocent. Als voorbeeld noemde de PA het examen 'Aanhoudings- en zelfverdedigingstechnieken' dat wordt beoordeeld door een gastdocent van de Kustwacht. Deze gastdocenten zijn niet gecertificeerd als examinator. Voor de procedurele kant van het examen is daarbij een gecertificeerd examinator van de PA aanwezig om te bewaken dat de beoordeling rechtmatig tot stand komt. Daarbij worden de belangen van de student behartigd: het examen wordt afgerond met een feedbackgesprek waarbij de examinatoren een toelichting geven op hun beoordeling. De examinator van de PA wijst de student daarbij op zijn rechten die hij kan ontlenen aan de OER.

Soms worden ook de twee praktijkcoaches betrokken bij praktijkexamens. Zij doen dan samen met de PL de beoordeling, op basis van het beoordelingsformulier.

De PL is van plan om ook medewerkers van het KPCN op te leiden tot (gecertificeerd) examinator.

Voor elke module is er een examendocument ontwikkeld dat is gebaseerd op de examendocumenten van BPM en dat is aangepast aan de Caribische context en wetgeving. De cesuur die de PA al jarenlang hanteert, ligt op 70%. De cesuur staat vermeld op elk beoordelingsformulier. Daarnaast maakt de PA gebruik van cruciale beoordelingspunten die in samenspraak met het korps zijn vastgesteld.

Op het beoordelingsformulier staan de af te toetsen competenties. In de toelichting wordt elk beoordelingspunt verder toegelicht. De formulieren worden ondertekend en meegenomen naar Nederland voor de verwerking in het administratiesysteem van de PA. Pas als alle examens met een voldoende resultaat zijn afgerond, kan het diploma door het systeem worden uitgedraaid. Om die reden vindt de diploma-uitreiking vaak ook wat later plaats in verband met de registratie en verwerking van de resultaten.

Volgens de PA hebben de examinatoren door jarenlange intervisie in Nederland een duidelijk beeld wanneer en waarop een student slaagt en zakt op een bepaald beoordelingspunt.

De docenten die door de PA worden uitgezonden naar de Cariben gaven tijdens de interviews aan dat zij zich realiseren dat het beoordelen van de eigen studenten een risico in zich heeft, maar zij voegden daaraan toe dat zij zichzelf vanwege hun jarenlange ervaring in staat achten objectief te oordelen.

De examencommissie BPO²⁵ van de PA is verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de examinering van de Caribische opleidingen. In totaal heeft deze commissie vier keer een melding ontvangen met betrekking tot het onderwijs C-COP. Het ging daarbij om twee verzoeken van studenten (een verzoek om ontheffing en een verzoek om extra examengelegenheid), en twee keer om een verzoek om aandacht voor een algemeen punt; het ene betrof de examinering en het andere de OER. Van klachten of beroepszaken is geen sprake geweest. De examencommissie gaf in een interview aan dat zij noodgedwongen op afstand werkt en dat zij zich ervan bewust is dat dit geen ideale situatie is. Om de afstand tot het Caribische onderwijs te verkleinen, is een van de docenten die modules verzorgt van de opleiding C-COP tevens lid van de examencommissie. Kennis en expertise ten aanzien van het onderwijs en de examinering in Caribisch Nederland zijn op deze manier ook geborgd in de examencommissie.

De studenten die de Raad heeft geïnterviewd, spraken allen positief over de examinering. Een student noemde het examen spannend omdat dat in het Nederlands werd afgenomen. Alle studenten vonden dat hun examens op een eerlijke manier werden beoordeeld.²⁶

B. Beoordeling

De opleiding C-COP is een 'kleine' opleiding. Het gaat om relatief weinig studenten en om een klein groepje docenten. Bovendien is de afstand tot Europees Nederland zo groot dat niet automatisch kan worden beschikt over de grote, flexibele pool van examinatoren van de PA. De PA werkt voor deze opleiding met ervaren en gecertificeerde examinatoren en zorgt ervoor dat ten minste de helft van de

---

²⁵ BPO: Basis Politieonderwijs.

²⁶ Interview d.d. 25 oktober 2016.

examens wordt afgenomen door een examinerator die niet de module heeft verzorgd. Op deze wijze probeert de PA een zekere mate van onafhankelijkheid te waarborgen. De docenten die hun eigen modulen examineren, toonden zich ervan bewust dat de objectiviteit daardoor in het gedrang zou kunnen komen.

De examencommissie toont zich bewust van de kwetsbaarheid van de examinering van de Caribische opleidingen. Doordat een van de betrokken docenten tevens lid is van de examencommissie, is gewaarborgd dat binnen die commissie expertise aanwezig is over de (examen)omstandigheden in de Cariben. Deze docent vormt daarmee een 'linking pin' tussen de examencommissie en het initiële politieonderwijs in Caribisch Nederland.

De Raad stelt vast dat de PA zich ten aanzien van de examinering heeft ingespannen om ervoor te zorgen dat deze, binnen de bestaande mogelijkheden, naar behoren verloopt. De Raad vindt het een goed voornemen van de PA om medewerkers van het KPCN op te leiden tot examinerator. Dit kan de kwetsbaarheid van de examinering verkleinen.

2.6 Deelvraag 6: tevredenheid afgestudeerden en hun leidinggevenden

In hoeverre vinden leidinggevenden van het Korps Politie Caribisch Nederland en de afgestudeerden dat door de gevolgde opleiding die competenties zijn aangeleerd die nodig zijn in de politiepraktijk?

Voor de kwaliteit van het politieonderwijs is het van belang te weten wat dat oplevert. Het zijn bij uitstek de mensen uit de praktijk die een beeld hebben van de prestaties van de afgestudeerden en van de bijdrage die de opleiding daaraan heeft geleverd. Zowel beginnende medewerkers die de initiële politieopleiding hebben afgerond als zittende medewerkers die de eenjarige opleiding (niveau 4) hebben gevolgd, kunnen na enige tijd worden benaderd met de vraag of zij vinden dat zij de benodigde competenties hebben verworven. En hun leidinggevenden kunnen worden bevraagd over hun functioneren in relatie tot de aangeleerde competenties. De uitkomsten van dergelijke bevragingen kunnen belangrijke informatie opleveren voor de verdere ontwikkeling van het politieonderwijs.

A. Bevindingen

Om na te gaan in hoeverre de PA een beeld heeft van de opvattingen van afgestudeerden en hun leidinggevenden over de aangeleerde competenties, heeft de Raad de PA gevraagd aan te geven in hoeverre de PA op dit punt onderzoek doet. De PA gaf daarop de volgende reactie:

'Op dit moment (oktober 2016; Raad) is het nog niet mogelijk om een onderzoek uit te voeren dat naar verwachting significante resultaten oplevert, gelet op de geringe hoeveelheid respondenten. Echter afgelopen zomer (2016) is al wel een start gemaakt om in samenwerking met de afdeling Auditing van de Politieacademie een opzet voor een kwalitatief onderzoek op te stellen. Echter om een goed beeld te krijgen van de alumni is het noodzakelijk dat zij enkele maanden werkzaam zijn in de praktijk om antwoord te kunnen geven op de vraag of zij de benodigde competenties hebben aangeleerd. Bij een recent bezoek van de projectleider aan Bonaire bleek dat bijna alle alumnistudenten waren doorgestroomd naar specialistische afdelingen waarbij de door hen opgedane competenties beter tot hun recht komen. Gezien deze ontwikkeling zou volgens de PA een voorzichtige conclusie kunnen zijn dat de aangeleerde competenties daadwerkelijk aansluiten bij door het korps gevraagde competenties.'

Voor dit onderzoek sprak de Raad zelf met medewerkers van het KPCN en van de Kustwacht die hebben deelgenomen aan de tot nu toe verzorgde opleidingen. Zij zijn zonder uitzondering tevreden over de opleiding, waaronder de opbouw van het programma en de gebruikte leermethoden, leermiddelen en leeropdrachten. Ook de beide praktijkcoaches van het KPCN zijn van mening dat de opleiding goed aansluit bij de praktijk. Een van hen vindt wel dat de korpsperiode voor sommige modules aan de korte kant is. Het uitvoeren van korpsopdrachten komt daardoor soms in het gedrang.

Een aspect dat door bijna alle geïnterviewde deelnemers aan de opleidingen werd genoemd, betreft de beheersing van de Nederlandse taal. Voor sommige studenten, met het Papiaments of het Engels als moedertaal, was het lastig de lessen goed te volgen. In sommige gevallen hebben studenten buiten de lessen om extra hulp gekregen van een docent.

Een uit Europees Nederland afkomstige student merkte in dat verband op dat de lessen vanwege de taalachterstand van de medestudenten juist traag verliepen omdat er vaak extra uitleg door de docent nodig was.²⁷

Een aspect dat herhaaldelijk werd genoemd, betreft de begeleiding van betrokkenen na het behalen van hun diploma. Na hun afstuderen gaan de aspiranten aan de slag binnen het korps. Volgens verschillende geïnterviewden zakken de kennis en vaardigheden die zij gedurende hun opleiding hebben aangeleerd, vervolgens snel weg. Dit geldt ook voor de studenten die de niveau 4-opleiding afronden. Volgens sommigen zou dit probleem kunnen worden opgelost door de voormalige aspiranten te koppelen aan een ervaren collega: een mentor. In de praktijk fungeren wachtcommandanten als mentor, aldus de korpschef. Volgens verschillende medewerkers van het KPCN met wie de Raad heeft gesproken, is het belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in goede mentoren. Een van de praktijkcoaches stelde het volgende:

'Ik vind het een tekortkoming dat de afgestudeerden niet een mentor krijgen toegewezen. De afgestudeerden gaan aan de slag bij de BPZ en het is van groot belang dat ze dan worden begeleid door goede mentoren aan wie ze een voorbeeld kunnen nemen. In de praktijk gebeurt dat nog niet.'

En een afgestudeerde aspirant deelde in dit verband het volgende mee:

'Nu ik de opleiding heb afgerond en bij de BPZ werk, ervaar ik dat er eigenlijk te weinig geschikte mentoren voor de zeven nieuwe BPZ'ers zijn, een echte begeleider heb ik nu niet meer. Er zijn wel drie chefs BPZ, maar er is niet een van hen echt aangewezen als mijn mentor.'

Ook de PL van de PA noemt het zinvol de afgestudeerden nog een bepaalde tijd te laten ondersteunen door een mentor. Daartoe zou het middenkader van het KPCN naar zijn mening verder moeten worden opgeleid.

Tijdens de gesprekken met verschillende leidinggevendenden BPZ van het KPCN en met een officier van justitie ontving de Raad een vergelijkbaar signaal.

De waarnemend korpschef deelde in het kader van het onderzoek van de Raad mee dat hij het van belang acht dat de aspiranten na hun opleiding goed worden begeleid binnen het korps. In dat verband liet hij weten dat hij in elke BPZ-ploeg een medewerker wil laten opleiden tot mentor om op die manier de functie van mentor te professionaliseren.

B. Beoordeling

De Raad waardeert het dat de PA werkt aan de opzet voor een kwalitatief onderzoek maar is tegelijkertijd van oordeel dat de PA al eerder zo'n onderzoek had kunnen uitvoeren. In 2013 is immers al de eerste lichting aspiranten afgestudeerd en zij draaien al ruim drie jaar mee in het korps. Hetzelfde geldt voor de eerste lichting medewerkers van het KPCN die de niveau 4-opleiding hebben gevolgd. Het enkele feit dat het in totaal om een betrekkelijk klein aantal afgestudeerden en leidinggevendenden gaat, kan volgens de Raad geen argument vormen om géén onderzoek te doen naar de verworven competenties.

---

²⁷ Zie in dit verband ook het rapport 'Consequenties van meertaligheid voor de rechtshandhaving', Raad voor de rechtshandhaving, maart 2017.

De vaststelling dat de meeste afgestudeerden zijn doorgestroomd naar specialistische afdelingen waarin hun competenties kennelijk beter tot hun recht komen, roept de vraag op waarom dat het geval is. Omdat de initiële opleiding toch vooral is gericht op het opleiden van aspiranten voor de BPZ is het van belang dat de PA in het voorgenomen kwalitatieve onderzoek hieraan nadrukkelijk aandacht besteedt.

Een punt dat uit de bevraging door de Raad van een aantal betrokkenen naar voren komt, betreft de begeleiding van afgestudeerden. De Raad vindt het van groot belang dat afgestudeerde aspiranten gedurende het eerste jaar dat zij werkzaam zijn bij het korps een mentor krijgen toegewezen die hen met raad en daad kan bijstaan en die voor hen kan dienen als voorbeeld. Maar ook afgestudeerden op niveau 4 verdienen naar de mening van de Raad een ervaren collega die hen bijstaat bij het in de praktijk brengen van de nieuw geleerde competenties. Uit dit onderzoek is gebleken dat het ontbreken van begeleiding door goede mentoren wordt ervaren als een knelpunt. Daarom waardeert de Raad het dat de waarnemend korpschef heeft toegezegd dat er zal worden geïnvesteerd in de professionalisering van een aantal mentoren.

2.7 Deelvraag 7: kwaliteitszorgsysteem

In hoeverre werkt de Politieacademie bij de initiële politieopleiding voor Caribisch Nederland met een kwaliteitszorgsysteem?

Om de kwaliteit van het onderwijs te borgen, dient de opleiding over een werkend kwaliteitszorgsysteem te beschikken. Dit betekent dat de PA haar opvattingen en ambitie over de kwaliteit van de opleiding heeft geformuleerd en vastgesteld in een strategisch document (plan). Deze opvattingen en ambities heeft zij vervolgens doorvertaald naar concrete doelen en activiteiten (do). De PA meet in hoeverre de doelen worden bereikt (check) en neemt eventueel verbetermaatregelen om de beoogde doelen te bereiken (act).

A. Bevindingen

Inspectie VenJ

De opleiding C-COP is als project organisatorisch ingebed in de opleiding BPM en Allround Politied medewerker (APM) van de PA. Door deze inbedding in de opleidingen BPM en APM is aangehaakt bij de Politieacademie-brede ontwikkeling van het kwaliteitszorgsysteem. Hierover heeft de Inspectie VenJ in 2016 geconcludeerd dat het kwaliteitszorgsysteem in opbouw is, maar dat de PA van ver moet komen. In het Politieonderwijsverslag 2016 beveelt de Inspectie de PA dan ook aan om 'door te pakken' op deze ontwikkeling.

Plan

De doelstellingen voor de opleiding C-COP staan niet in een separaat jaarplan, maar worden opgenomen in de jaarplannen van de PA (onderwijsorganisatie) en het KPCN (ontwikkeling Caribisch korps). Hetzelfde geldt voor de verantwoording: er is geen separaat jaarverslag waarin voor de opleiding C-COP verantwoording wordt afgelegd over de activiteiten en de resultaten.

Voor de C-COP werd tijdens de onderzoeksperiode gewerkt aan het ontwikkelen van een opleidingsdossier²⁸. Daarbij wordt aangesloten bij de doelstelling uit de Kwaliteitsgids PA om voor iedere opleiding een opleidingsdossier te ontwikkelen. Dit opleidingsdossier was eind 2016 nog niet gereed.

Voor de uitvoering van het onderwijs en de examinering zijn lesplannen en examineringsdocumenten gemaakt.

Do

Voor, tijdens en na de uitvoering van de modules is er veelvuldig contact tussen de PL en de docent. De PL houdt hierdoor een vinger aan de pols en stuurt er bijvoorbeeld op dat informatie over de studenten wordt ingevoerd in het Studentenvolgsysteem. Het systeem van briefings en debriefings borgt dat docenten voorbereid aan de module beginnen.

Tijdens het onderzoek wordt de PL steeds genoemd als degene om wie deze opleidingen draaien. De PL beschikt inmiddels over veel kennis en ervaring van het C-COP-onderwijs, maar deze kennis is niet geborgd. De PL voert momenteel gesprekken met een aantal docenten om te verkennen hoe en welke taken zij

²⁸ Het opleidingsdossier bevat de verantwoording voor de keuzes die tijdens het ontwikkelproces zijn gemaakt.

zouden kunnen overnemen zodat de continuïteit van de opleiding kan worden geborgd.

Ook vakkennis is veelal niet algemeen geborgd. Docenten verdiepen zichzelf in de geldende regelgeving en vullen waar nodig de lesplannen hiermee aan. Kennis van de wet- en regelgeving in het Caribisch deel van het Koninkrijk kan worden geborgd in Kompol.²⁹ Hoewel in de evaluatie van augustus 2013 al werd geconcludeerd dat een Caribische versie van Kompol noodzakelijk was voor de ontwikkeling van onderwijs op de Cariben en als ondersteuning van de individuele student en korpsmedewerker bij studie en werk, is dit in 2016 niet gerealiseerd.

Omdat voor de opleiding geen doelstellingen zijn geformuleerd en daarover niet is gerapporteerd, kan de Raad ook niet nagaan of acties worden uitgevoerd zoals bedoeld.

Check

De PA meet de tevredenheid van studenten na iedere module door middel van een enquête die door de afdeling auditing wordt uitgezet en geanalyseerd. Deze analyse wordt verstuurd naar het hoofd BPO en het CvB.³⁰ Het hoofd BPO bespreekt de evaluaties met de projectleider BES. Direct na afloop van de opleiding evalueert de projectleider met de net afgestudeerden.

De PL evalueert het verloop van de modules met de docenten tijdens de debriefings.

Een andere PA-brede ontwikkeling op het gebied van kwaliteitszorg is het starten van het meten van de tevredenheid over het effect van de opleiding onder afgestudeerden en hun leidinggevenden. De opleidingen BPM en APM kiezen ervoor deze tevredenheid te meten door middel van enquêtes. Vanwege de kleine populatie is dit volgens de PA voor de opleiding C-COP op dit moment geen goed middel. Er is dus maatwerk nodig. De opleiding verkent momenteel de mogelijkheden om op een andere manier de tevredenheid te meten.

Act

Naar aanleiding van de debriefing van de docenten wordt een gespreksverslag met actiepunten gemaakt. De enquêtes onder studenten worden geanalyseerd door de afdeling auditing. De bevindingen worden volgens de respondenten vervolgens direct verwerkt in het onderwijsprogramma.

B. Beoordeling

De Raad ziet dat de PA een ontwikkeling doormaakt op het gebied van kwaliteitszorg. Zo is er een start gemaakt met het opleidingsdossier en met de tevredenheidsmetingen onder afgestudeerden en hun leidinggevenden. De C-COP staat als opleiding nog aan de start van deze ontwikkelingen. De opleiding kan door de kleinschaligheid niet meegaan in de ontwikkeling van de PA-brede tevredenheidsmetingen. De Raad benadrukt het belang van een goede effectmeting voor de kwaliteit van de opleiding.

Door de relatief korte lijnen en de kleinschaligheid van de opleiding is er veel contact met studenten en docenten over het onderwijs. Docenten starten goed voorbereid met de onderwijsmodules en de PL is goed op de hoogte van wat er

²⁹ In 2015 verving Kompol Politiekennisnet.

³⁰ CvB: College van Bestuur van de PA; per 1 januari 2017 gaat het om de directie van de PA.
Pagina 42 van 63

speelt tijdens de uitvoering. Evaluaties worden vastgelegd en verbeterpunten worden doorgevoerd in het onderwijsprogramma.

Over het algemeen ziet de Raad dat nog (te) weinig kennis wordt geborgd. De kwaliteit van de opleiding is voornamelijk afhankelijk van de professionaliteit en ervaring van de projectleider, onderwijskundige en de docenten. Hierdoor ontstaat het risico dat er kennis wegvalt met de wisseling van personen.

De doelstelling uit de Kwaliteitsgids om in 2016 een opleidingsdossier te hebben vastgesteld voor alle initiële en geaccrediteerde opleidingen is voor de opleiding C-COP niet behaald.

De Raad ziet de opname van wet- en regelgeving van het Caribisch deel van het Koninkrijk in Kompol als belangrijke borging van vakkennis bij zowel studenten als korpsmedewerkers. Zij vindt het teleurstellend dat dit na de eerste evaluatie van de opleiding C-COP nog steeds niet is gerealiseerd.

De Raad ervaart het als een gemis dat voor de opleiding C-COP geen opvattingen en ambities zijn geformuleerd ten aanzien van de kwaliteit van de opleiding en dat daar dus ook geen verantwoording over wordt afgelegd.

Beschouwing

3.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk heeft de Raad de zeven deelvragen afzonderlijk behandeld. In dit hoofdstuk kijkt de Raad van wat meer afstand naar hetgeen hij tijdens dit onderzoek in relatie tot het politieonderwijs in Caribisch Nederland heeft waargenomen. Voor een deel gaat het hier om aspecten die niet direct binnen de reikwijdte van de afzonderlijke deelvragen vallen.

3.2 Forse prestatie

Het KPCN bestaat inmiddels ruim zes jaar, maar is nog in opbouw. Het opleiden van aspiranten en het bijscholen van zittend personeel zijn in dat proces van essentieel belang. De afgelopen jaren heeft het korps, in samenwerking met de PA, serieus werk gemaakt van scholing en bijscholing. Er zijn zestien aspiranten opgeleid tot politiemedewerker op niveau 3 en maar liefst 39 zittende medewerkers zijn bijgeschoold naar niveau 4. Het gaat in totaal om ongeveer een derde van de totale bezetting van het korps. Vanuit alle kanten blijkt ook dat de opleiding aanslaat. Respondenten zijn unaniem erg tevreden over de opzet en uitkomsten van de opleiding: van beginnend medewerkers tot aan de leidinggevenden en het OM.

De Raad vindt dit een prestatie van formaat, van zowel de PA als van alle betrokkenen van het KPCN.

3.3 Verdere ontwikkeling opleiding

Het KPCN en daarmee ook de huidige inrichting van het politieonderwijs in Caribisch Nederland kennen nog maar een korte bestaansperiode. Er is de afgelopen jaren gepioneerd en de opleidingen hebben een projectmatig karakter. Dit verklaart waarom een aantal zaken nog niet is geborgd.

3.3.1 Afstemming met het werkveld

De competentiegerichte eindtermen van het onderwijs zijn gedefinieerd en vastgesteld door het JVO. Voor het actueel houden van het onderwijs is echter nog geen mechanisme actief dat de afstemming met het werkveld borgt. De programmaraad die wordt genoemd in de samenwerkingsovereenkomst tussen het ministerie van VenJ, de Kustwacht en de PA kan hierin voorzien maar is nog niet opgestart.

3.3.2 Kwetsbaarheid opleiding

Tijdens het onderzoek is gebleken dat het succes van de opleiding C-COP in belangrijke mate wordt bepaald door een klein aantal personen. In het bijzonder spelen een beleidsadviseur van DGPOL en de projectleider van de PA een belangrijke rol. Hoeveel waardering de Raad ook heeft voor de wijze waarop deze personen invulling geven aan hun rol, het gebrek aan borging van hun kennis maakt de opleiding wel kwetsbaar. In dat verband stelt het de Raad gerust dat deze projectleider bezig is een deel van zijn taken over te dragen aan anderen; dat maakt de uitvoering van de opleiding in haar geheel minder kwetsbaar.

3.3.3 Organisatie onderwijs

De Caribische opleidingen niveau 3 en 4 zijn gestart als project van de school voor het Basis Politieonderwijs van de PA. Ten behoeve van de uitvoering van dit project is een projectleider aangesteld. De Raad constateert dat het onderwijs aanslaat: het KPCN bouwt zijn scholingsvraag aan de PA steeds verder uit. Ook het korps op Sint Maarten heeft interesse getoond in de opleidingen van de PA. Conform artikel 41

van de Rijkswet zou het logische vervolg een steeds verdere uitbouw en samenwerking met de andere landen van het Koninkrijk zijn. De Raad acht het daarom tijd om het Caribische onderwijs te gaan bestendigen in de organisatie van de PA. Het zou de borging van dit onderwijs ten goede komen als dit niet meer als project maar als een aparte eenheid in het aanbod van de PA werd gezien. Dit doet recht aan de unieke groep studenten en de unieke afnemers van het Caribische politieonderwijs. Ook zal dit de samenhang tussen de verschillende politieopleidingen voor de vier korpsen in de regio ten goede komen.

3.3.4 Opbrengst onderwijs

Hoewel de PA bezig is om een effectmeting te ontwikkelen, is het effect van de opleiding tot nu toe nog niet onderzocht. Voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs is het noodzakelijk te weten of het aan de verwachtingen voldoet. Daarom is het zaak dat de PA een effectmeting uitvoert.

3.3.5 Caribische pagina Kopol

Al sinds 2011 bestaan er plannen om het digitale kennisnet van de PA uit te breiden met een 'Caribische pagina'. Daarop zou dan onder meer de relevante wetgeving, zoals die geldt in de Caribisch delen van het Koninkrijk, komen te staan. In de evaluaties van de opleidingen die in de periode 2011-2013 zijn verzorgd, is het belang van zo'n Caribische omgeving genoemd. Om onduidelijke redenen is het daar echter nog steeds niet van gekomen. De Raad vindt het belangrijk dat de PA bedoeld voornemen ten uitvoer brengt zodat de medewerkers van het KPCN, maar ook die van de korpsen in de andere landen van het Koninkrijk, op relatief eenvoudige wijze toegang hebben tot wet- en regelgeving en jurisprudentie die juist voor hen relevant is. Dit hulpmiddel kan de medewerkers van de korpsen ondersteunen in hun werk en daarmee bijdragen aan de professionaliteit van die korpsen.

3.4 Verdere professionalisering korps

De opleiding van zestien aspiranten en de bijscholing van 39 zittende medewerkers betekent een forse kwaliteitsimpuls voor het KPCN. Volgens de Raad is het korps nu toe aan de volgende uitdaging, het bijscholen van andere geledingen, waaronder het middenkader. Tijdens het onderzoek hebben verschillende medewerkers van het korps gewezen op het belang daarvan, en de waarnemend korpschef heeft zijn ambities op dit punt met de Raad gedeeld. Op het moment dat de Raad met hem sprak, was het opleidingsplan voor het KPCN nog niet vastgesteld.³¹ Gezien het succes van de initiële opleiding vertrouwt de Raad erop dat het KPCN ook de volgende stap in het proces van verdere professionalisering met succes zal zetten. In dat verband is nog van belang dat de minister van VenJ de Tweede Kamer heeft geïnformeerd over de intentie van de korpschefs van de vier politiekorpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk om gezamenlijk de kwaliteit van de medewerkers te verbeteren³² en dat het JVO in januari 2017 heeft ingestemd met het door deze korpschefs opgestelde programma waarin dit college een gemeenschappelijke, meerjarige behoefte aan specialistische opleidingen heeft geformuleerd.³³ Deze intentie sluit aan bij de notie dat de korpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk hun kracht voor een deel moeten putten uit goede onderlinge samenwerking. Bij de bepaling van de opleidingsbehoeften en de vaststelling van het opleidingsplan voor het KPCN zal dat perspectief van samenwerking een belangrijke rol moeten spelen. Hetzelfde geldt uiteraard voor de andere drie korpsen.

³¹ Oktober 2016.

³² Brief van de minister van VenJ d.d. 19 december 2016.

³³ De korpschefs van de vier politiekorpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk vormen gezamenlijk het College van Korpschefs en komen als zodanig regelmatig bijeen.

Bijlage 1 Achtergrondinformatie

1. Wettelijk kader politieonderwijs in het Caribisch deel van het Koninkrijk

Per 10 oktober 2010 kregen de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba – die voorheen deel uitmaakten van het voormalige land Nederlandse Antillen – elk de status van openbaar lichaam behorend tot Nederland. Sindsdien beschikken deze drie eilanden over een zelfstandig politiekorps, het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN). Curaçao en Sint Maarten werden per genoemde datum zelfstandige landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden, beide ook met een eigen politiekorps. Aruba had sinds 1986, toen het een aparte status kreeg binnen het Koninkrijk, al een eigen politiekorps. Sinds oktober 2010 bestaan er in het Caribisch deel van het Koninkrijk derhalve vier zelfstandige korpsen, te weten het KPCN, het Korps Politie Aruba (KPA), het Korps Politie Curaçao (KPC) en het Korps Politie Sint Maarten (KPSM).

Per 10 oktober 2010 traden verschillende rijkswetten in werking. Met betrekking tot het politieonderwijs in het Caribisch deel van het Koninkrijk is de Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: de Rijkswet politie) van belang. In artikel 40 van de Rijkswet politie is bepaald dat de landen (dat wil zeggen: Curaçao, Sint Maarten en Nederland, voor zover het Bonaire, Sint Eustatius en Saba betreft) gezamenlijk voorzien in politieonderwijs. Artikel 41 van deze rijkswet luidt als volgt:

- 1 *'De landen treffen onderling een regeling die kwaliteitscriteria en opleidings- en trainingsvereisten voor ambtenaren van politie bevat. Deze kwaliteitscriteria en opleidings- en trainingsvereisten worden in elk van de landen vastgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, respectievelijk algemene maatregel van bestuur.'*
- 2 *'Elk van de landen kan bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen respectievelijk bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aanvullende kwaliteitscriteria en opleidings- en trainingsvereisten stellen voor de ambtenaren van politie van het politiekorps.'*

Ter uitvoering van het eerste lid van artikel 41 hebben Nederland, Curaçao en Sint Maarten een onderlinge regeling getroffen, de Regeling kwaliteitscriteria en opleidings- en trainingsvereisten van de politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.³⁴

Artikel 3.1 van deze regeling luidt als volgt:

- 1 *'Onze Minister wijst voor zijn land de onderwijstrajecten voor de ambtenaren van politie aan op de kwalificatieniveaus:*
  - a. VSBO/MBO;
  - b. HBO, en
  - c. WO.
- 2 *'Onze Ministers stellen voor onderwijstrajecten, bedoeld in het eerste lid, competentiegerichte eindtermen vast.'*

³⁴ Regeling van 1 juli 2010 (de Onderlinge regeling).

In de toelichting bij deze regeling staat het volgende:

2. Opleidingseisen

Het uitgangspunt is dat de landen afzonderlijk de politieopleidingstrajecten bepalen voor de verschillende kwalificatieniveaus. Dit betreft zowel de initiële als de postinitiële opleidingen. De eisen en de criteria waar de opleidingstrajecten aan moeten voldoen behoren wel uniform en gelijkloidend te zijn. Deze gezamenlijke eisen en criteria worden vastgesteld in de vorm van competentiegerichte eindtermen. Het staat de entiteiten in de eerste plaats vrij – gegeven die gemeenschappelijke competentiegerichte eindtermen – om daaraan specifieke initiële en postinitiële opleidingstrajecten te koppelen. De gemeenschappelijkheid van de competentiegerichte eindtermen laat eveneens onverlet dat het de entiteiten vrij staat zelf de instituten in te schakelen die de onderwijstrajecten op de verschillende kwalificatieniveaus verzorgen. Uiteraard moeten die onderwijstrajecten wel voldoen aan de bij de te onderscheiden kwalificatieniveaus voorgeschreven eindtermen. Daarmee wordt de onderlinge uitwisselbaarheid van het politiepersoneel gewaarborgd.'

In het document 'Invulling RW Politie artikel 40. De landen voorzien gezamenlijk in politieonderwijs' van de Commissie Politieonderwijs³⁵ zijn de generieke competentiegerichte eindtermen beschreven voor de verschillende niveaus binnen de politieorganisatie. De ministers van (Veiligheid en) Justitie van Nederland, van Curaçao en van Sint Maarten hebben deze eindtermen vastgesteld in het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO) van juni 2011.³⁶ Die eindtermen komen overeen met die van de opleiding Basis Politiemedewerker (BPM) zoals de PA die in Europees Nederland verzorgt voor aspiranten van de nationale politie.

De minister van VenJ heeft de opleiding C-COP aangewezen als opleiding voor uitvoerend ambtenaren van politie van het KPCN.

De drie landen hebben de vrijheid zelf invulling te geven aan het politieonderwijs, zo lang wordt voldaan aan de bedoelde eindtermen. Het land Sint Maarten heeft meegedaan aan de eerste tweejarige opleiding (2011-2013): aspiranten van het KPSM en van het KPCN hebben gezamenlijk deze opleiding gevolgd.

Een andere partner van de veiligheidsketen in het Caribisch deel van het Koninkrijk, de Kustwacht, doet sinds 2014 mee aan de tweejarige opleiding: aspiranten van de Kustwacht en van het KPCN volg(d)en gezamenlijk die opleiding.

Naast de initiële politieopleidingen is er aandacht voor opleidingen van een hoger niveau. Zo heeft de minister van Veiligheid en Justitie de Tweede Kamer meegedeeld dat de intentie is uitgesproken een management development-opleiding op te zetten om zo te komen tot een pool van hogere leidinggevenden.³⁷

3. De opleiding C-COP

Het programma van de opleiding C-COP is modulair opgebouwd. Elke module bestaat uit schoolleeropdrachten, korpsleeropdrachten en examenopdrachten. C-

³⁵ Binnen het overleg van de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen van 11 februari 2010 is besloten tot de instelling van deze commissie. De commissie had als opdracht 'het formuleren van eindtermen voor politieonderwijs uitgaand van het politiehuis (profielen en competenties) zoals dat door Curaçao gehanteerd zal worden'.

³⁶ Aruba is een van de vier landen die deelneemt aan het JVO, maar is geen partij bij de Rijkswet politie.

³⁷ Brief van de minister van VenJ aan de voorzitter van de Tweede Kamer d.d. 19 december 2016.

COP kent een tweejarige opleiding Basis Politiemedewerker (niveau 3) en een aansluitende eenjarige opleiding Allround Politiemedewerker (niveau 4).

De tweejarige niveau 3-opleiding bevat de volgende acht modules:

- Intake&Service.
- Toezicht Publiek Domein/Verkeersveiligheid.
- Evenementen/Verkeerscontrole.
- Vermogensdelicten.
- Overlast/Verkeersongevallen.
- Wapenwetgeving/Geweldsinstructie.
- Drugs.
- Milieu/Plaats Delict.

Aansluitend op deze modules wordt voor de aspiranten van de Kustwacht nog een module Nautische vaardigheden verzorgd.

Na het theoriegedeelte van acht weken volgt steeds een praktijkperiode van vier weken.

Aan de opleiding die in 2011 is gestart, namen naast aspiranten van het KPCN ook aspiranten van het KPSM deel. Aan de opleiding die in 2014 is gestart, namen naast aspiranten van het KPCN ook aspiranten van de Kustwacht deel. Dit laatste geldt eveneens voor de opleiding die in 2016 van start is gegaan.

Het theoretische deel van de eerste opleiding is voornamelijk in Sint Maarten gegeven, dat van de tweede en de derde opleiding in Curaçao. Het praktijkgedeelte van deze opleidingen heeft voor de aspiranten van het KPCN plaats gehad binnen dat korps, op Bonaire.

In totaal zestien aspiranten van het KPCN hebben tot nu toe de niveau 3-opleiding gevolgd en met succes afgerond; tien aspiranten van het KPCN zijn in 2016 aan die opleiding begonnen.

Het derde opleidingsjaar van C-COP, dat als afzonderlijk doorstroomtraject wordt aangeboden aan politieambtenaren van het KPCN en dat leidt tot een afgeronde opleiding op niveau 4, bevat de volgende onderwerpen:

- Gemeenschappelijke veiligheidszorg (GVZ).
- Recherchen.
- Sociaal-psychische problematiek (SPP).
- Jeugdzorg (JZ).
- Huiselijk geweld (HG).
- Vreemdelingenwetgeving.
- Mensenhandel.
- Grensbewaking.

Deze onderwerpen worden in verschillende modules behandeld. Dit opleidingsjaar wordt aangeboden in een rooster van twee tot acht weken theorie gevolgd door een korpsperiode van een aantal weken. Deze opleiding is tot en met 2016 drie maal gegeven, steeds op Bonaire. In totaal 39 (zittende) medewerkers van het KPCN hebben deze opleiding met succes afgerond. Daarmee zijn vrijwel alle medewerkers van de BPZ van het KPCN bijgeschoold op niveau 4. De eerste lichting studeerde in juli 2013 af. Het is de bedoeling dat in de toekomst ook de medewerkers van het KPCN die de tweejarige opleiding hebben gevolgd dit derde opleidingsjaar gaan volgen, nadat ze een aantal jaren in het korps hebben gewerkt.

4. **Rapport Inspectie Veiligheid en Justitie**

Tot de wettelijke taken van de Inspectie Veiligheid en Justitie (VenJ) behoort het houden van toezicht op het politieonderwijs.³⁸ In 2016 heeft de Inspectie VenJ de kwaliteit van de opleiding Basis Politiemedewerker (BPM) onderzocht. De Inspectie bracht daarover in augustus 2016 een rapport uit. Omdat de opleiding C-COP een blauwdruk is van deze opleiding BMP is het oordeel van de Inspectie over die opleiding relevant voor het onderzoek van de Raad naar de kwaliteit van de opleiding C-COP. De managementsamenvatting uit het rapport van de Inspectie VenJ luidt als volgt:

Functioneren als (beginnend) beroepsbeoefenaar

"Vinden leidinggevenden in het korps en afgestudeerden dat de opleiding de afgestudeerden die competenties heeft aangeleerd die zij nodig hebben om te kunnen functioneren als (beginnend) beroepsbeoefenaar?"

1.1 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat leidinggevenden in het korps vinden dat afgestudeerden door de gevolgde opleiding die competenties hebben meegekregen die zij nodig hebben in de politiepraktijk?

1.2 . In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat afgestudeerden vinden dat zij door de gevolgde opleiding die competenties hebben meegekregen die zij nodig hebben in de politiepraktijk?

De Politieacademie (PA) kan niet aantonen dat leidinggevenden in het korps en afgestudeerden vinden dat afgestudeerden door de gevolgde opleiding die competenties hebben meegekregen die zij nodig hebben in de politiepraktijk. Zij is niet in staat om hier informatie over aan te leveren.

De Inspectie vindt het een positieve ontwikkeling dat de PA een onderzoek onder alumni opzet en dat de resultaten hiervan besproken worden met de leidinggevenden. De Inspectie zal in het Politieonderwijsverslag een stand van zaken van deze ontwikkeling opnemen. Mochten er nog tijdens de onderzoeksperiode (die loopt tot eind februari 2016) bruikbare resultaten beschikbaar komen, dan neemt de Inspectie deze resultaten mee in het Politieonderwijsverslag.

Onderwijsprogramma.

"Bereidt het onderwijsprogramma studenten voor op functioneren als (beginnend) beroepsbeoefenaar?"

2.1 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij het onderwijsprogramma samenstelt op basis van de vraag van de beroepspraktijk (zoals bijvoorbeeld geformuleerd in het kwalificatiedossier)?

De PA toont aan dat zij het onderwijsprogramma samenstelt op basis van de vraag van de beroepspraktijk.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende aantoont dat zij met het PID (projectinitiatie-document), ontwikkelgroepen, een werkveldadviescommissie en validatiecommissies een kader heeft gecreëerd om in samenwerking met het beroepsveld en op basis van de vraag van de beroepspraktijk, het

³⁸ Politiewet 2012 en Wet LSOP.

onderwijsprogramma te ontwikkelen. Uit verslaglegging blijkt voldoende dat de PA wijzigingen in het onderwijs doorvoert naar aanleiding van overleg met het beroepsveld.

De PA maakte bij de ontwikkeling van de opleiding gebruik van de vraag van de praktijk zoals deze in de Politieonderwijsraad (POR) was geformuleerd en is vastgelegd in het kwalificatiedossier. De Inspectie constateert echter dat dit kwalificatiedossier nog niet compleet was op het moment dat de PA werd gevraagd om de opleiding te ontwikkelen en te starten.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende laat zien dat zij heeft gestreefd naar geografische spreiding en inhoudelijke deskundigheid van de korpsvertegenwoordiging. De PA heeft alle (toenmalige) korpsen open aangeschreven voor deelname in de ontwikkelgroepen. De keuze voor geschikte deelnemers voor de doorontwikkeling, lag bij de korpsen. De PA laat zien dat zij de (politiekundige) leden van de validatiecommissie gericht heeft benaderd. Medewerkers van de PA zijn tevreden over de input die zij via de diverse overleggen vanuit de praktijk kregen.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende aantoont dat zij de opleiding actualiseert op basis van signalen van de politiepraktijk. De signalen van de praktijk worden doorgegeven aan de Afdeling Curriculum Ontwikkeling en Onderhoud (ACOO), waarin onderwijskundigen beoordelen of het onderwijs moet worden aangepast. De Inspectie constateert dat de politiepraktijk niet structureel input levert voor de actualisatie van de opleiding en dat de PA deze input zelf ook niet op structurele wijze ophaalt.

2.2 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij leeractiviteiten selecteert die geschikt zijn om de leerdoelen te bereiken?

De PA toont aan dat zij leeractiviteiten selecteert die geschikt zijn om de leerdoelen te bereiken.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende aantoont dat zij een afgewogen keuze heeft gemaakt voor een onderwijskundig model. Hiermee heeft zij een uitgangspunt gecreëerd voor een beargumenteerde keuze voor leeractiviteiten. Hiernaast laat zij zien dat zij aansluiting zoekt bij de kerntaken van de politie in de politiepraktijk. De Inspectie vindt dat de PA voldoende laat zien dat zij docenten heeft geschoold op het gebruik van dit model. Docenten werken aan de hand van dit model de onderwijsactiviteiten uit, eventueel met behulp van onderwijskundige ondersteuning. In de interviews geven de respondenten aan dat zij het model bruikbaar en geschikt vinden. Zij geven ook aan dat goed gebruik van het onderwijskundig model afhankelijk is van de professionaliteit van de docent. De Inspectie ziet dat de PA zich momenteel inspant om docenten op hbo-niveau te scholen en de docenten hiernaast ook onderwijskundige ondersteuning biedt bij de ontwikkeling van onderwijsactiviteiten.

2.3 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij het programma uitvoert conform beschrijving?

De PA toont aan zicht te hebben op de uitvoering van het onderwijs, daarop te sturen en het programma conform beschrijving uit te voeren.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende aantoont aan dat zij de uitvoering handvatten geeft in een studiegids, handleidingen en een productbeschrijving. Met behulp van Maraps, viermaandelijke managementrapportages, houdt het management zicht op de uitvoering van het onderwijs. Uit verslaglegging blijkt dat het management de Maraps gebruikt om te sturen op de uitvoering.

2.4 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij de leeractiviteiten uit het aangeboden programma ondersteunt en begeleidt?

Alhoewel de PA aantoont zicht te hebben op de ondersteuning en begeleiding die geboden wordt door de docenten, vindt er geen aantoonbare sturing plaats op de professionalisering van de docenten.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende aantoont dat zij zicht heeft op de door de docenten geboden ondersteuning en begeleiding. Zij heeft randvoorwaarden gecreëerd voor de competenties van de docenten door deze per opdracht vast te leggen in de handleidingen. De PA houdt de competenties van de docenten vervolgens bij in een competentieoverzicht. Voor het kwalitatieve zicht voert het management een jaargesprek met de docenten. De PA meet hoe de studenten de ondersteuning en begeleiding ervaren.

De PA beschikt over een professionaliseringsplan Basis Politieonderwijs (BPO) en laat zien dat zij de kwaliteit van de begeleiding en ondersteuning bevordert door het organiseren van professionaliseringsactiviteiten voor docenten. Zij reserveert tijd voor bijscholing in de normjaartaak. De Inspectie constateert echter dat zij de bijscholing niet verplicht stelt. Uitgezonderd het jaargesprek kon de Inspectie geen aantoonbare sturing op de uitvoering van het professionaliseringsplan BPO constateren.

2.5 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij ervoor zorgt dat studenten in de eenheid worden ondersteund en begeleid en voldoende gelegenheid krijgen om te leren?

Alhoewel de PA aantoont zicht te hebben op hoe studenten de ondersteuning en begeleiding door de eenheid ervaren, heeft zij geen grip op een goede uitvoering van de periode van werkend leren in de eenheid.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende aantoont dat zij de randvoorwaarden voor werkend leren borgt in de leerwerkovereenkomst, het Referentiekader werkend leren en de stagehandleidingen. De PA meet hoe de studenten de ondersteuning en begeleiding door de eenheid ervaren. Zij organiseert kwaliteits- en korpscontactdagen waarop zij diverse inhoudelijke zaken bespreekt met traject- en praktijkbegeleiders. Deelname aan deze dagen is echter vrijblijvend. De PA verzamelt de opbrengsten van deze dagen in een document, maar kan het voor de Inspectie niet inzichtelijk maken of en hoe er vervolgcacties voortvloeien uit deze dagen. De PA laat zien dat zij een vijfdaagse praktijkbegeleidersopleiding heeft ontwikkeld. Zij toont aan in 2015 117 praktijkbegeleiders te hebben opgeleid. Deelname aan de praktijkbegeleidersopleiding is een verantwoordelijkheid van het korps.

De Inspectie constateert dat, hoewel de PA verantwoordelijk is voor het leren in de praktijk, zij voor een goede uitvoering (organisatie, niveau en de (bij)scholing van de praktijkbegeleiders) afhankelijk is van de inzet van de Operationele Begeleiding en Training (OBT), dat onder verantwoordelijkheid van de nationale politie (NP) staat.

Examinering

"Meet het examen of de studenten kunnen functioneren als (beginnend) beroepsbeoefenaar?"

3.1 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij het examen samenstelt op basis van de vereisten van de beroepspraktijk (zoals bijvoorbeeld geformuleerd in het kwalificatiedossier)?

De PA toont aan dat zij het examen samenstelt op basis van de vereisten van de beroepspraktijk.

De examinering is tegelijkertijd met en op dezelfde wijze als het onderwijsprogramma ontwikkeld. Om doublures te voorkomen wordt voor verdere onderbouwing verwezen naar het gestelde onder 2.1.

3.2 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij leerdoelen/competenties volledig toetst in de examens?

De PA toont met behulp van een competentiematrix aan dat de competenties, conform de norm, voor minimaal 75% worden afgedekt in de examens.

3.3 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij toetsen gebruikt die geschikt zijn om te meten of de examenkandidaat aan de vereisten voldoet?

De PA toont aan dat zij toetsen gebruikt die geschikt zijn om te meten of de examenkandidaat aan de vereisten voldoet.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende aantoont dat zij een afgewogen keuze maakt voor een toetsvorm door het gebruik van meerdere toetsvormen. Door middel van intervisiebijeenkomsten met examinatoren, een enquête onder examinatoren en een analyse van de slagingspercentages controleert zij of de toetsvorm geschikt is. Tenslotte laat zij zien dat zij bereid is deze waar nodig aan te passen door een concrete casus te noemen waaruit dit blijkt.

3.4 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij de beoordelingscriteria zo formuleert dat alle examinatoren tot een vergelijkbaar (nagenoeg) gelijkkluidend eindoordeel komen?

De PA toont aan dat zij de beoordelingscriteria zo formuleert dat alle examinatoren tot een vergelijkbaar (nagenoeg) gelijkkluidend eindoordeel komen.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende aantoont dat zij een basis voor een eenduidige beoordeling heeft gelegd door beoordelingscriteria eenduidig op te stellen en toe te lichten. De PA laat zien dat zij ervoor zorgt dat examinatoren een eenduidig beoordelingskader ontwikkelen door intervisiebijeenkomsten te organiseren.

3.5 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij ervoor zorgt dat de beoordelaars vakinhoudelijk gekwalificeerd zijn voor de afname van het examen en gecertificeerd zijn als examinator?

Alhoewel de PA aantoont dat examinatoren zijn gecertificeerd om te examineren, kan zij niet aantonen dat zij zicht heeft op de vakinhoudelijke bekwaamheid van examinatoren.

De certificering van de examinatoren betreft de algemene bevoegdheid om een examen af te nemen. De Politieacademie toont aan dat alle examinatoren per januari 2015 zijn gecertificeerd en zijn aangewezen door de examencommissie. Hiernaast is vakinhoudelijke deskundigheid vereist; een examen verhoortechnieken vereist een andere vakbekwaamheid dan een examen van de rij-opleiding. De Inspectie constateert dat de opleiding BPM niet kan aantonen dat zij zicht heeft op de vakbekwaamheid van de examinatoren.

De Inspectie vindt het een positieve ontwikkeling dat de PA een register bouwt waarmee zij dit overzicht wel zou moeten krijgen. De Inspectie zal in het voorjaar

van 2016 in haar Politieonderwijsverslag een stand van zaken van deze ontwikkeling opnemen.

3.6 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij ervoor zorgt dat de beoordelaars het examen beoordelen conform de uitvoeringsvoorschriften en beoordelingscriteria?

Alhoewel de PA kan aantonen dat zij door middel van kwaliteitscontroles en visitaties zicht houdt op de examinering en de examinatoren, is de aard en de omvang daarvan voor de opleiding Basis Politiemedewerker niet inzichtelijk. De PA kan niet aantonen dat zij zicht heeft op de kwaliteit en het functioneren van de examinatoren vanuit de NP.

De Inspectie vindt dat de PA voldoende aantoont aan dat zij werkt aan eenduidige en uitgewerkte beoordelingscriteria. Examinatoren kunnen in de intervisiebijeenkomsten een eenduidige werkwijze ontwikkelen.

De PA geeft aan zicht te houden op de examinering en de examinatoren door middel van kwaliteitscontroles en visitaties. Zij maakt gefundeerd een selectie van te visiteren examens en laat zien dat de resultaten van de visitaties worden gedeeld met het management en de betrokken medewerkers. Zij kan de Inspectie desgevraagd echter geen inzicht geven in het aantal visitaties en kwaliteitscontroles van de examinering van de opleiding Basis Politiemedewerker. Het is voor de Inspectie daarom niet duidelijk of en hoeveel kwaliteitscontroles en visitaties er plaatsvinden bij de te onderzoeken opleiding.

De Inspectie constateert dat uit de interviews blijkt dat de PA geen zicht heeft op de kwaliteit en het functioneren van de examinatoren die binnen de NP werkzaam zijn.

3.7 In hoeverre kan de Politieacademie aantonen dat zij ervoor zorgt dat examinatoren bij studenten in dezelfde situatie tot een vergelijkbaar (nagenoeg) gelijkkluidend eindoordeel komen?

De PA kan niet inzichtelijk maken in hoeverre examinatoren tot (nagenoeg) gelijkkluidende oordelen komen.

De Inspectie constateert dat de PA probeert door middel van verschillende instrumenten eraan bij te dragen dat examinatoren tot gelijkkluidende oordelen komen. Zij moet echter constateren dat, doordat momenteel geen onderlinge vergelijkingen van de examinatoren mogelijk zijn, de PA niet inzichtelijk kan maken in hoeverre examinatoren tot (nagenoeg) gelijkkluidende oordelen komen.'

Bijlage 2 Overzicht geïnterviewde personen

Politieacademie

- projectleider politieonderwijs Caribisch Nederland
- toetskundig beleidsadviseur
- twee docenten (tevens examinerator)
- examinerator (tevens docent)
- secretaris en voorzitter Examencommissie Basis Politieonderwijs

Korps Politie Caribisch Nederland

- (waarnemend) Korpschef
- coördinator Opleidingen
- twee praktijkcoaches
- drie senior-medewerkers BPZ
- deelnemers aan de (twee) opleidingen niveau 3
- deelnemers aan de (drie) opleidingen niveau 4

Openbaar Ministerie BES

- officier van Justitie

Kustwacht, steunpunt Curaçao

- coördinator Opleidingen
- deelnemers opleiding 2014-2016, niveau 3

Ministerie van Veiligheid en Justitie

- senior beleidsmedewerker DGPol

Bijlage 3 Overzicht geraadpleegde documenten

- Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving
- Jaarplan 2016, Raad voor de rechtshandhaving
- Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba
- Regeling kwaliteitscriteria en opleidings- en trainingsvereisten van de politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de Onderlinge regeling)
- Samenwerkingsovereenkomst Onderwijs Veiligheidsketen Bonaire, Sint Eustatius en Saba
- Invulling RW Politie artikel 40, 'De landen voorzien gezamenlijk in politieonderwijs'
- Functiebeschrijving Politiekorps Caribisch Nederland (medewerker basispolitiezorg en medewerker basispolitiezorg allround)
- Evaluatie C-COP, Curriculum Caribische Opleiding Politie 2011-2013, Politieacademie Nederland, augustus 2013
- Curriculum-Caribische Operationele Politie, Evaluatie van de pilot 2011-2013, ministerie van Veiligheid en Justitie, mei 2014
- Kwalificatiedossier Politieonderwijs; Basis Politiemedewerker Cariben (niveau 3)
- Kwalificatiedossier Politieonderwijs; Politiemedewerker (Basis Politiemedewerker en Allround Politiemedewerker; niveau 3 en niveau 4)
- Wet op het LSOP en het politieonderwijs
- Politiewet 2012
- Toezichtkader Politieonderwijs, Inspectie Veiligheid en Justitie, juni 2015
- Politieonderwijsverslag 2016, Inspectie Veiligheid en Justitie, juni 2016
- Eindverslag Evaluatiecommissie justitiële rijkswetten, 15 september 2015
- Rapport 'Opleiding Basis Politiemedewerker', Inspectie Veiligheid en Justitie, augustus 2016
- Studentenstatuut, Politieacademie, Politieonderwijs 2016
- Politieonderwijs in Sint Maarten, Raad voor de rechtshandhaving, februari 2014
- Politieonderwijs in Curaçao, Inspectieonderzoek naar de wijze waarop het politieonderwijs in Curaçao is georganiseerd, Raad voor de rechtshandhaving, december 2013
- Brief van de minister van Veiligheid en Justitie aan de voorzitter van de Tweede Kamer d.d. 19 december 2016, kenmerk 2026266
- Besluitenlijst Justitieel Vierpartijenoverleg, 10 januari 2017, Oranjestad

Bijlage 4 **Waarderingskader**

Voor dit onderzoek heeft de Raad gebruik gemaakt van het waarderingskader dat de Inspectie Veiligheid en Justitie in 2015 heeft opgesteld ten behoeve van haar onderzoek naar de kwaliteit van politieopleidingen. Dit waarderingskader is hieronder weergegeven. De Raad heeft dit kader toegespitst op zijn onderzoek naar het initiële politieonderwijs in Caribisch Nederland.

Onderzoeksvraag 1

In hoeverre wordt bij de initiële politieopleiding in Caribisch Nederland voldaan aan de wettelijke bepalingen?

Voor de kwaliteit van het politieonderwijs gelden wettelijke eisen. Een aantal daarvan geldt specifiek voor de Caribische delen van het Koninkrijk. Sommige vereisten gelden met name voor de Politieacademie als onderwijsinstelling (bijv. het aanwijzen van een klachtencommissie, een examencommissie, een vertrouwenspersoon), andere specifiek voor bepaalde opleidingen (zoals het voldoen aan een vastgelegde studieduur/leertijd).

Waarderingskader:

De Raad voor de rechtshandhaving gaat na in hoeverre de Politieacademie kan aantonen dat zij wat betreft de initiële politieopleiding in Caribisch Nederland voldoet aan de relevante wettelijke bepalingen.

Onderzoeksvraag 2

In hoeverre heeft de PA het programma voor de initiële opleiding samengesteld op basis van de competentiegerichte eindtermen c.q. de vraag van de beroepspraktijk?

De Politieacademie maakt een onderwijsprogramma dat het de student mogelijk maakt om de, voor de toekomstige functie, noodzakelijke kennis, houding en vaardigheden te verwerven. Hiervoor is het nodig dat de inhoud van het onderwijsprogramma (wat wordt er geleerd?) is gebaseerd op de vraag van de praktijk. De competentiegerichte eindtermen, zoals de Commissie Politieonderwijs (ingesteld binnen het overleg van de Politieke Stuurgroep Staatkundige Veranderingen) die heeft vastgesteld, zijn in dit verband van belang. Bovendien heeft het diploma van de opleiding 'civiel effect': het is vergelijkbaar met een mbo-diploma.

Vervolgens dient het programma zo te worden uitgevoerd dat studenten de mogelijkheid krijgen om zich de kennis, houding en vaardigheden eigen te maken. Hiervoor moet het onderwijsprogramma bestaan uit de geschikte leeractiviteiten (hoe wordt er geleerd?). Dit houdt in dat de manier van leren past bij de lesstof.

Waarderingskader:

Bij de beoordeling van het programma kijkt de Raad voor de rechtshandhaving in hoeverre de Politieacademie kan aantonen dat:

- zij het onderwijsprogramma heeft samengesteld op basis van de competentiegerichte eindtermen c.q. de vraag van de beroepspraktijk;
- zij het programma logisch en zonder overlap of witte vlekken heeft opgebouwd;
- zij leeractiviteiten heeft geselecteerd die geschikt zijn om de leerdoelen te bereiken;
- zij het programma uitvoert conform beschrijving.

Onderzoeksvraag 3

In hoeverre zorgen de Politieacademie en het Korps Politie Caribisch Nederland ervoor dat de studenten worden ondersteund en begeleid op school en in het korps?

Studenten zijn gedurende het gehele opleidingstraject in grote mate zelf verantwoordelijk voor hun studievoortgang zowel op school als tijdens het werkend leren. Begeleiding van de studenten hierin draagt bij aan een goed verloop en een tijdige afronding van de opleiding. Vanuit de PA zorgt de docent voor de begeleiding. In het korps doen de trajectbegeleider en/of de praktijkbegeleider dit. Begeleiding is de interactie tussen docent en student of tussen trajectbegeleider/praktijkbegeleider en student, gericht op overdracht en ontwikkeling van kennis, houding en vaardigheden (competenties) en op het bewaken van de voortgang van het leren.

De PA dient ervoor te zorgen dat studenten voldoende begeleiding en ondersteuning krijgen. Dit doet zij door erop te sturen dat de voorwaarden hiervoor aanwezig zijn. Zo stuurt de PA erop dat de docent aan de eisen voor deskundigheid voldoet. Om zicht te hebben op de voortgang van de studenten en mogelijke risico's hierbij, is het van belang dat de gegevens over de studievoortgang van studenten waar nodig worden gedeeld tussen school en het korps en systematisch worden geregistreerd.

De PA en het KPCN dienen ervoor te zorgen dat studenten in het korps begeleiding en ondersteuning krijgen. De PA doet dit door erop te sturen dat de voorwaarden hiervoor aanwezig zijn. Zo maakt de PA afspraken over het praktijkdeel van de opleiding van de student met het korps in een leerwerkovereenkomst. De PA stuurt erop dat de praktijkbegeleiders aan de eisen voor deskundigheid voldoen. Het KPCN zorgt voor de begeleiding van de student in het korps zelf, wijst daarvoor begeleiders aan en creëert de voorwaarden waaronder die begeleiders de studenten daadwerkelijk kunnen begeleiden.

Waarderingskader:

Bij de beoordeling van de begeleiding op school en in het korps bekijkt de Raad in hoeverre de Politieacademie kan aantonen dat zij:

- erop stuurt dat de betrokken docenten voldoen aan de eisen voor deskundigheid;

- de leeractiviteiten uit het aangeboden programma ondersteunt en begeleidt;
- ervoor zorgt dat de studenten in het korps worden ondersteund en begeleid en voldoende gelegenheid krijgen om te leren;
- de studievoortgang van elke student tijdens de opleiding zowel op school als in het korps begeleidt;
- alle benodigde informatie over de voortgang van de studie van alle studenten registreert.

Bij de beoordeling van de begeleiding in het korps gaat de Raad tevens na in hoeverre het KPCN voorziet in begeleiding van de studenten binnen het korps.

Onderzoeksvraag 4

In hoeverre is het examen samengesteld op basis van de vraag van de beroepspraktijk?

Aan het einde van de opleiding beoordeelt de Politieacademie door middel van het examen of de student over de, voor de toekomstige functie, noodzakelijke kennis, houding en vaardigheden (competenties) beschikt. Hiervoor is het nodig dat de inhoud van het examen (wat wordt er getoetst?) is gebaseerd op de vraag van de praktijk. Hiernaast heeft het diploma van de opleiding 'civiel effect': het is vergelijkbaar met een mbo-diploma. Het examen dient ook geschikt zijn om de juiste zaken te meten (hoe wordt er getoetst?): het examen moet ten eerste volledig zijn (alles wat getoetst moet worden, komt aan bod). Daarnaast moet de toetsvorm passen bij dat wat wordt getoetst.

Waarderingskader:

Bij de beoordeling van het examen gaat de Inspectie VenJ na in hoeverre de Politieacademie kan aantonen dat zij:

- het examen samenstelt op basis van de vereisten van de beroepspraktijk;
- leerdoelen/competenties volledig toetst in de examens;
- toetsen gebruikt die geschikt zijn om te meten of de examenkandidaat aan de vereisten voldoet;
- de beoordelingscriteria zo formuleert dat alle examinatoren tot een vergelijkbaar (nagenoeg) gelijkkluidend eindoordeel komen;
- een duidelijke en inzichtelijke cesuur hanteert voor onvoldoende - voldoende.

Onderzoeksvraag 5

In hoeverre zorgt de Politieacademie ervoor dat het examen op een betrouwbare en onafhankelijke manier worden afgenomen en beoordeeld?

De PA dient ervoor te zorgen dat de examinering zorgvuldig, objectief en valide verloopt. Dit doet zij door erop te sturen dat de voorwaarden hiervoor aanwezig zijn. De examinatoren en beoordelaars spelen hier een belangrijke rol (wie toetst er?). Deze personen dienen ten eerste professioneel te zijn: ze zijn vakinhoudelijk gekwalificeerd voor de afname van het examen en gecertificeerd als examinator. Ten tweede zijn zij objectief: in een vergelijkbare situatie komen verschillende examinatoren en beoordelaars tot een vergelijkbaar (nagenoeg) gelijkkluidend oordeel.

Waarderingskader:

Bij de beoordeling van het examen kijkt de Raad in hoeverre de Politieacademie kan aantonen dat:

- zij de examenresultaten centraal en systematisch registreert;
- de beoordelaars vakinhoudelijk zijn gekwalificeerd voor de afname van het examen en gecertificeerd zijn als examinator;
- de examinatoren het examen beoordelen conform de uitvoeringsvoorschriften en beoordelingscriteria;
- examinatoren bij studenten in dezelfde situatie tot een vergelijkbaar (nagenoeg) gelijklozend eindoordeel komen.

Onderzoeksvraag 6

In hoeverre vinden leidinggevenden van het Korps Politie Caribisch Nederland en de afgestudeerden dat door de gevolgde opleiding die competenties zijn aangeleerd die nodig zijn in de politiepraktijk?

Na het doorlopen van de opleiding, moeten afgestudeerden in het korps kunnen functioneren als (beginnend) beroepsbeoefenaar. Dit houdt in dat zij tijdens de opleiding de kennis, houding en vaardigheden hebben aangeleerd om hun functie te kunnen uitoefenen. Het objectief meten van de invloed van de opleiding op het functioneren van de politiefunctionarissen is niet eenvoudig. Ten eerste zijn er inhoudelijke belemmeringen: zo zal er een methode moeten worden gevonden om de invloed van persoonlijkheid en ervaring te onderscheiden van de invloed van de opleiding. Ook zou een objectieve meting een grotere toezichtlast met zich meebrengen. Om deze redenen baseert de Raad zich op een subjectieve bron: de mening van afgestudeerden en hun leidinggevenden. Zij hebben immers het beste zicht op het functioneren van de afgestudeerden en de bijdrage die de opleiding daaraan heeft geleverd. Afgestudeerden kunnen functioneren als (beginnend) beroepsbeoefenaar wanneer leidinggevenden in het korps en afgestudeerden vinden dat de afgestudeerden door de gevolgde opleiding die competenties hebben meegekregen die zij nodig hebben in de politiepraktijk. Bij de beantwoording van deze onderzoeksvraag houdt de Raad er rekening mee dat dit een subjectieve bron van informatie betreft.

Waarderingskader:

Bij de beoordeling van de aansluiting op de beroepspraktijk bekijkt de Raad in hoeverre de Politieacademie kan aantonen dat:

- leidinggevenden in het korps vinden dat de afgestudeerden door de gevolgde opleiding die competenties hebben verworven die nodig zijn in de politiepraktijk;
- afgestudeerden zelf vinden dat zij door de gevolgde opleiding de competenties hebben verworven die nodig zijn in de politiepraktijk.

Onderzoeksvraag 7

In hoeverre is er bij de opleiding een functionerend kwaliteitszorgsysteem aanwezig?

Om de kwaliteit van het onderwijs te borgen, dient de PA over een werkend kwaliteitszorgsysteem te beschikken. Dit betekent dat de PA haar opvattingen en ambitie over de kwaliteit van het politieonderwijs heeft geformuleerd en vastgesteld in een strategisch document (plan). Deze opvattingen en ambities heeft zij vervolgens doorvertaald naar concrete doelen en activiteiten (do). De Politieacademie meet in hoeverre de doelen worden bereikt (check) en neemt eventueel verbetermaatregelen om de beoogde doelen te bereiken (act) . Onderdeel hiervan zijn jaarplan, verbeterplannen en jaarverslagen.

Waarderingskader:

Bij de beoordeling van de kwaliteit van de initiële politieopleiding voor Caribisch Nederland kijkt de Raad in hoeverre de Politieacademie kan aantonen dat zij:

- bij deze opleiding gebruik maakt van een kwaliteitszorgsysteem.

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

20170324.073 15 x 20 0037

FMHaaglanden

24 MAART 2017

Ontvangen

En scankamer
V&J

24 MAART 2017

